

MAGYAR LAP

+ 3 lei

Posta- és távközlési minisztérium engedélyével
aprobált Dir. 1111/1937

ROMANIA

1 LEU-POSTA

Magyarország Kormányának
Budapest
Díjaztér 1-2

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 22 (1464) szám * Csütörtök, 1937 január 28

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A Népszövetség ismét összehívja a leszerelési értekezletet

Az alexandrettei kérdésben megszakadtak a tárgyalások. Az önkormányzatban való nyelvhasználat joga felől nem tudtak megegyezni

Genéből jelentik: Az alexandrettei ügyben folytatott tárgyalások, amelyek már csaknem teljes megegyezésre vezettek, váratlanul megszakadtak. A török kormány ugyanis ragaszkodik ahhoz, hogy a szandzsák hivatalos nyelve a török legyen és egy, a Népszövetség által kiküldendő bizottság állapítsa majd meg, van-e szükség másik nyelvre is a hivatalos érintkezésben. A török megbízott előre kijelentette, hogy ha a második hivatalos nyelvnek az arabot jelölik ki, hajlandó ehhez hozzájárulni. Francia részről nem hajlandók külön bizottságra bízni a kérdés eldöntését, mire a tárgyalások félbeszakítása elkerülhetlenné

vált. Rüssdi Arras török külügyminiszter a tárgyalások megszakítását már személyesen közölte a sajtó képviselőivel. Genfben azt hiszik, hogy a török külügyminiszter ezzel a merevségével csak időt akar nyerni és nem akar az alexandrettei ügyben végleges döntést létrehozni a Ciano olasz külügyminiszterrel történő tanácskozása előtt. Ez a találkozás hír szerint február 3-án lesz Milánóban.

Genéből jelentik: A Népszövetség Tanácsának kedd délutáni zárt üléséről kiszivárgott hírek szerint a tanács kimondotta, hogy május 6-ára összehívják a leszerelési értekezlet elnöki tanácsát.

Lappangó kormányválság Belgiumban

A miniszterelnök és külügyminiszter között ellentétek támadtak a spanyol vörös kormányral szemben való állásfoglalás és Degrelle turini beszéde ügyében

Brüsszelből jelentik: Van Zeeland belga miniszterelnök, valamint Spaak külügyminiszter és Vanderwilde egészségügyi miniszter között egy idő óta nézeteltérések mutatkoznak. Ezek főleg Belgium külpolitikai kapcsolataira vonatkoznak. Mindenekelőtt arra, hogy milyen álláspontot foglaljon el a belga kormány a valenciai kormányral szemben Borchgrave meg-

gyilkolása ügyében, valamint az olasz kormányral szemben Degrelle rexista vezérnek a torinoi rádióban mondott beszédével kapcsolatban. A nézeteltérések dolgában szerda reggel sürgős minisztertanácsot hívtak össze. Belga politikai körök valószínűnek tartják, hogy a kormány részben átalakul.

Az árvizek is beleszólnak a spanyol belháborúba

Madrid lakossága nem akar kiköltözni, mert bízik a nemzetiek közeli bevonulásában

Salamancából jelentik: A salamancai rádió híradása szerint egy Santanderbe befutni akaró hajó aknára futott és elsüllyedt. A hajó egész személyzete elpusztult.

A rossz időjárás egyébként kedden lehetlenné tette a nagyobb hadműveleteket. A nemzetiek bombavető repülőgépei jelentek csak meg Madrid felett és dobtak bombát a vörösök állásaira. Az esőzések úgy megduzzasztották a folyókat, hogy az ar veszélyezteti a nemzetiek összeköttetését hátrábbfekvő állásaikkal. A Tayo kilépett medréből.

A francia Havas iroda kiküldött munkatársa leírja, milyen szörnyű nélkülözések között él Madrid lakossága. E szerint a főváros lakói csak kenyéren és vizen élnek. A fűtőanyag hiánya miatt már az ajtókat és ablakrámákat tüzelik el. A vörös védelmi tanács ama rendeletének, hogy hagyják el Madridot, a lakosság vonakodik eleget tenni, mert azt

reméli, hogy a nemzetiek rövidesen bevonulnak a fővárosba és helyreállítják a rendes állapotokat. Megírja még a tudósító, hogy a vörös csapatok a külföldi támogatás ellenére még mindig nagy hadianyaghiánnyal küzdenek.

Nehézségek a japán kormány megalakítása körül

Tokióból jelentik: A japán kormány megalakításával megbízott Ugaki tábornoknak nem sikerült megállapodást létrehozni a hadsereggel. A katonai párt elhatározta, hogy nem jelöl ki hadügyminisztert Ugaki kormányába, sőt arra kért Ugakit, adja vissza megbízatását. A tábornok azonban kijelentette, hogy minden lehetőt megtesz a császári parancs teljesítésére.

Nyelvkérdés a genfi Népszövetség előtt

Legujabb hírek szerint ismét nehézségek állottak elő Genfben a syriai török népkisebbség egyik fontos kérdésének, az alexandrettei kerület hovatartozásának rendezése körül. Eddig azt olvashattuk, hogy ebben a kérdésben Törökország és Franciaország megkapta a megegyezés útját, s éppen francia alapszeme szerint Alexandrette kikötőváros és egész vidéke, s ebben az antiochiai török jellegű területek is széleskörű önkormányzatot fognak kapni. Az önkormányzat az összes belügyi hatáskört magában foglalja, sőt hadügyi tekintetben is külön helyzetet ad a kerületnek, s ezt csak külügyi és pénzügyi egység tekintetében tartja Szíriához csatolva. Ilyen értelmű megegyezés létrejöttéről szóltak a korábbi hírek. Es most váratlanul a megegyezéssel tárgyalások megszakadásáról jönnek az újabb értesülések.

Azért váratlan ez a fordulat, mert az önkormányzat alapszámjében való megegyezés után csakugyan nem lehetett várni, hogy a részletkérdésben szakító nehézségek fognak előállni. Még kevésbé lehetett volna várni, hogy — amint az új hírek mondják, — éppen a nyelvkérdés miatt támadjanak ilyen nehézségek. Hiszen a nyelvkérdés mégis olyan, amely a belügyi önkormányzat lényegéhez tartozik. Ha tehát etekintetben a syriai kormányzatnak, vagy a Szíria fölötti kormányzó megbízatás gyakorlójának, Franciaországnak kikötései akarnak lenni, azok csak olyanok lehetnek, melyek a felkínált önkormányzat szellemével nem ellenkeznek. Lehetséges, hogy éppen ezen a ponton került valami hiba a felek közötti tárgyalásba.

Ami különben magát az egész alexandrettei kérdést illeti, abban igen érdekes jelenség, hogy a világpolitikai vonatkozások hogyan találkoznak a helyi nemzeti érdekekkel.

A régi török birodalom világháborubeli összeomlása után a franciák, olaszok és görögök siettek, hogy maguk között Anatóliát fölösszák. Akkor, az 1918-ik évben Kemal pasa, a mai török államfő éppen az alexandrettei kerület vidékén kezdte megszervezni a felosztási tervvel szemben az ellenállást. Ezen a vidéken sikerült neki a syriai francia hadsereg ellen az első katonai sikereket kiverkednie. Érthető, ha ez a vidék „az új Törökország atyjának” különösen a szíven fekszik. Akkoriban Kemalnak szüksége volt arra, hogy a görögök kisázsiai előnyomulásával szemben nagyobb erőt fejtsen ki, s azért a franciákkal Szíriában kiegyezett. Átengedte nekik Alexandrette kerületét a hasonló kikötővárossal és a régi Antiochiával együtt, de csak azzal a határozott kikötéssel, hogy az ottan élő 280—300 ezer főnyi törökök külön közigazgatást kapnak, nyelvüket hivatalosan elismerik, s kulturális tekintetben nekik teljes mozgási szabadságot biztosítanak.

Az illető területen a török népesség közel van ugyan az 50 százaléknyi arányszámhoz, de még abszolút többsége nincsen, csak viszonylagosan legnagyobb számú népcsoport. Politikailag azonban mindenesetre legerősebb elem. Ebből a szempontból hozzászámíthatók a turkomanok is, mint ahogyan nevezik a Közelkelet törökfajú nomád népeit, akik Alexandret-

te vidékén az arab nyelvet ugyan második nyelvként használják, de politikailag teljesen törökül gondolkoznak és éreznek. A törökök és turkománokon kívül még örmények, kurdok és arabok vannak az illető kerületben.

A franciákkal való első egyezkedés után következett az a változat, hogy Franciaország a genfi Népszövetségtől gyarmati megbízatást kapott Syriára nézve, s Syriához hozzáértették az Alexandrette vidékét is. Ebben a helyzetben a gyarmati kormányzósággal is új megálapodások jöttek létre 1921-ben és 1926-ban, melyek az első megegyezés elvi alapjait továbbra is megerősítették. Kemal pasa azonban ezekben a későbbi években is ismételtén kijelentette úgy a diplomáciai tárgyalások során, mint a török parlament előtt, hogy Alexandrette kerületének a syriai megbízásos területhez való tartozását csak ideiglenességnek tekintik, s annak véglegesítésébe semmiesetre nem nyugszik bele.

Ilyen körülmények között az alexandrettei vidék ügyének alaposabb rendezése azonnal kiütköző szükségé vált, míhelt Franciaország a múlt év szeptemberében a Népszövetséggel közölte, hogy a Lybiára és Syriára vonatkozó megbízatásáról lemond. E lemondás háttere az, hogy az alakuló nagy arab világszövetség vezetőivel Franciaország megegyezett az említett megbízásos területek függetlenítésére. Lybia és Syria ehnek folytán három éven belül önálló államok lesznek, de azzal a föltétellel, hogy örökös szövetségben maradnak Franciaországgal. Már most az arab világszövetségnek a franciák úgy akarják átadni Syriát, hogy Alexandrette vidéke is okvetlenül benne legyen, mert különösen az ottani kikötő fontos az új államalakulás szempontjából.

Visszont Törökország is annál inkább igényt tart Alexandrette vidékére, mert a francia megbízatás Syriára nézve végetér, s így a franciákkal kötött megegyezés is megszűnik. A franciák érve ezzel szemben az volt, hogy önkik Syriát egészben kell visszaadniuk s ebbe Alexandrette is beletartozik. A törökök viszont azt mondták, hogy Alexandrette török népiségű terület, Syriához nem tartozik, s Syria megbízásos kormányzata idején is külön közigazgatás alatt állott. Ha tehát Syria ügye új népszövetségi rendezés alá kerül, akkor abból ki kell venni Alexandrettet. A török parlament múlt évi novemberi gyűlésezése alkalmával Kemal pasa a török állam legnagyobb és legégetőbb kérdésének jelezte ezt az ügyet. Azóta minden jel arra mutatott és arra mutat Törökországban, hogy ez a hamvaiból újjá éledt

népzet a legteljesebb elszántsággal küzd Alexandrette visszaszerzéséért.

Ugy is lehet felfogni ezt az elszántságot, hogy annak gazdasági vonatkozású meghatározói vannak, mert hiszen az alexandrettei kikötő a Bagdad-vasut kivezető pontja a Földközi-tengerre. Azonban kétségtelen, hogy a népi együvé tartozás érzése is nagy mozgató, mikor Törökország a maga felszabadító harcának a kiinduló pontját végleg magának visszaszerezni akarja. Történelmi és nyelvi együttérzések hatása is dolgozik abban, amikor a törökök anyáallama 300 ezrenyi töröknek az elidegenítését nem akarja engedni. Ilyen erős érzésekkel szemben nem csoda, ha a franciák is a legszélesebb önkormányzatba voltak hajlandók beleegyezni Alexandrette területére nézve. De éppen úgy nem csoda, ha a törökök a legszélesebb önkormányzatot is csak legkisebb mértékű megoldásnak tartják, s ha ez önkormányzatban a török fölényt mindenképpen kizárólagossá kívánják tenni.

Ilyen körülmények teszik érthetővé, hogy a nyelvkérdésben is súlyossá és szakító hatású tudtak élesedni a tárgyalások. Francia részről bizonyára a jövő syriai állam arab hivatalos nyelvét kívánták az államegység nyelvéként az alexandrettei önkormányzatra is ráírni. Török részről ezt csak második, kiegészítő nyelvül hajlandók elfogadni. Így állott elő a szembenállás, amiről távirataink szerint Genfben az a fölfogás, hogy abban Rüsdi Arras török külügyminiszter „merevséget” tanusít. Azt hisszük, hogy nem „merevség”-ről van szó, hanem elemi erejű nemzeti érzésről, ami a nyelv erkölcsi jelentőségétől el nem választható. A genfi folytonos egyezkedések és formulakéresések légkörében talán a nyelvet is csak olyan egy-egy tárgyalási pontnak veszik, ami elalkudható. Rüsdi Arras „merevsége” azt mutatja, hogy a nyelv nem alkuvási pont, hanem lelkiesség, népzézés, természeti elem, amit elalkudni nem lehet.

Mindenesetre fontosnak tartjuk, hogy a nemzetközi politika olyan fontos központján, mint amilyen a genfi Népszövetség, — ilyen erős vonatkozással tudott föllépni egy néptörédék életkérdése. És azt is fontosnak tartjuk, hogy a világpolitika olyan nagy és hatalmas intézője, mint amilyen Franciaország, — maga is a néptörédek életkérdéseinek megoldási módjaként az önkormányzati eszmét már elismerte. Bizonyára csak egy lépés kell hozzá, hogy a nyelvkérdésben is fölismerje, mennyire lényeges ez a lelkiesség a néptörédek élete és fennmaradása szempontjából.

Olaszország azurkék ege alatt

hálásan fog gondolni lapunkra, mert ingyen elvesszük Rómába és az Adria partjára, ez év tavaszán megrendezendő olaszországi társasutazásunk alkalmával. Azonkívül

INGYEN résztvehet ez év tavaszán megrendezendő olaszországi utunkon. Azonkívül

INGYEN mekaphatja Bangha Béla S. J. 8 kötetes: „A Keresztény Egyház Története” című munkáját.

INGYEN hozzájuthat egy fényképező géphez.

INGYEN játszhat az ez év július havában kezdődő 16 osztályosorsjáték mind a négy osztályán egy negyed osztályos sorsjeggyel, amellyel esetleg milliómos is lehet.

INGYEN hozzájuthat 1—1 világhírű regényhez, ha március 1-ig az 1937. évi teljes előfizetési díjat kifizeti, mely esetben fenti ajándékok kisorsolásában részt fog venni.

A félévi előfizetési díjat befizetők között — amennyiben azt március 1-ig teljesítik — kiadónk színtén értékes ajándékot sorol ki:

1. díj: Egy római ut fele költsézésnek megtérítése mellett a nyertes részt vesz a tavaszkor megrendezendő olaszországi utunkon.
2. díj: Egy heti tengeri nyaralás teljes ellátással a Fekete-tenger melletti Constantuban.
3. díj: Egy darab negyedes sorsjegy 4 osztályon keresztül érvényességgel.
4. díj: Egy csinos uti necessaire.
5. díj: 10 nyertes között 1—1 világhírű regény kerül kisorsolásra.

Bangha Béla S. J.

Róma lelke

(Utak és élmények)

Az illusztris szerző az Örök Város köré csoportosítja utirajzait s nemcsak Rómát rajzolja meg, Róma titokzatos lelkét, hanem az ellen-Rómákat, Cent erburyt és Konstantinápolyt is. Remek kiadás, gyönyörű képekkel.

Ara 110 lel és 15 lel portó.

Kapható: KÜNYVOSZTALYUNKAL

Spanyol furcsaságok

„Spanyolország rémnapjai” címen most jelent meg Holló József könyve, amely színesen és riportzerű érdekességgel mutatja be Spanyolországot a közelmúlt, a forradalom és az ujjászületés keserves vajdaságában. Holló József könyvéből való az alábbi fejezet:

Külön világ Spanyolország és ezt a világot nagyon jól tükrözik furcsaságai. A spanyol furcsaságok fölélik az egész spanyol életet és olyan oldalokról világítják meg, melyeket eddig még nem mutathattam be.

Lássuk tehát! Kezdhetem rögtön azzal, hogy ezt a felszólító mondatot a spanyolban úgy kellene írnom, hogy a mondat előtt egy fordított, míg a végén egy rendes felkiáltójelet teszek. Ugyanígy kell használnom a kérdőjeleket is. Elöl fordítva, hátul szokott módon.

Amint a határon kezembe kerül az első váltópénz, már pedig majdnem kizárólag ezek szerepelnek a köznap életben, akkor méltán elcsodálkozhatom. A köztársaság türelme ezek szerint páratlan. Egyáltalában nem zavarja ugyanis, hogy az érepenzek még királyságbeliek. Furcsa nemfőrdőmség ez. bár mindenképpen helyeselni lehet. Elvégre a pénz is pénzbe kerül és a köztársaság tekintélyén. sőt a forradalom vérességén sem üt csorbát ez a szűkmarkúság. Ezek a pénzek XIII-ik Alfonzot rendületlenül Isten kegyelméből való uralkodónak jelzik. Igaz, hogy olyan fiatalos és kopott az exkirály arca, hogy alik lehet fel-

ismerni rajtuk. Az viszont a királyság türelmére vet fényt, hogy még az első köztársaság idejéből is vannak érmék forgalomban. Erősen kétséges, hogy a köztársasági államforma megfelel-e a népnek, így nem jó elhamarkodni az új pénz verését. Különöség még ezen a téren, hogy egy bizonyos fajta 5 pesetas, a sevillas, hamis pénznek számít Madridban, míg Barcelonában tömegesen van forgalomban és ott szó nélkül elfogadják. Természetesen, mint naiv idegen minden rossz 5 pesetas én „szedtem össze” és kétségekbe vittem verítékező sem dacára sem sikerült túladnom rajtuk. Madridból már nem mentem vissza Barcelonába és így végül egy bank könyörült meg áldatlan helyzetemben.

Madridba jövet pedig sokszor kiadhattam volna a pénzemet.

Barcelonában a „Barrio Chino” a kínai negyed aprópénzért a Joshivara minden örömeivel kecsgetett. Páratlan érdekessége ez a katalán fővárosnak. Keleten, de valójában csak Japánban találhatunk ehhez hasonló várost „teaházakkal”, este nyíló üzletsorokkal, sőt ablakokkal, különös környezettel.

Kínait ugyan egyet sem látunk errefelé, de annál több csavargó, koldus, tolvaj, orgazda, gyilkos és végül tömérdek utcai lány népesíti be az örömtanyák labirintusait. Az üzletek olyan árukat mutatnak kirakataikban melyeknek még nevét sem láthatjuk másutt. Az este beálltával gyógyszerárak és orvosi rendelők állanak a „vendégek” rendelkezésére. Dante lenne jó idegenvezető ebben a pokolban, az európai kéjhabszolás és természetellenesség birodalmában. Szédülten állunk meg ezekben

az utcákban és folytonosan előtör belőlünk a kérdés. — hát ilyen is lehet? Az emberi kultúra, az emberi leleményesség ezt alkotta, ilyenekben leli örömét? A Barrio Chinoban súlya van a levegőnek, sikolya van minden ölelésnek, kínjai vannak a gyönyöröknek.

Európában. — szószent véve, páratlan ez a városnegyed a maga nemében.

Sevilában csak rácsos keresztül udvarolgot a völegény, de ott is várja a sarkon az a másik, rács nélküli világ, mely kitelepszik az utcára.

Ennyi élmény leírására készlet és bélyeg akarok venni. A bélyegyet soha nem kapjuk kézhez, azt mindég felragasztják nekünk. A borítékot pedig vagy elhelyezzük a trafik postabládájában, vagy pedig egy villanyosba dobjuk. A levelezéseinket ugyanis ezeknek oldalain vannak és jó ideje kell iparkodnunk, hogy a felszállók lökdösei közben sikerrel szabaduljunk meg postánktól.

Dohányt és cigarettát az utcán is vásárolhatunk, úgy szintén sorsjegyet. Ezeket a lottojegyeket minden elképzelhető és elképzelhetetlen helyen orrunk elé dugják. A cigaretták számunkra legnagyobb részben élvezhetetlenek. Egyrészt rosszak, másrészt pedig, tekintve, hogy csupán papírba vannak csavarva, így a dobozból való kivétel után sürgősen sodorni és nyálazni kell őket.

Ha beülünk egy kávéházba, onnét szemügyre vehetjük a többi furcsaságot.

A kávéházban teljesen ismeretlen a zene és az újság. Ha olvasni akarunk, vehetünk saját pénzünkön. A falon tábla figyelmeztet,

Új hivatalnok-törvény Németországban

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány kedden minisztertanácsot tartott, amelyen megszavazták az új hivatalnok-törvényt. A régi alkotmány értelmében a közhivatalnokok az alkotmányra tették le az esküt, míg az új törvény kimondja, hogy a hűségesküt a vezérkan-cellára kell letenni.

A holland trónörökös nő és férje Magyarországon és Ausztriába

Vilma királynőt is várják a Dunántúlon való tartózkodásra

Varsóból jelentik: A Lengyelországban tartózkodó holland trónörökös pár — mint a varsói holland követ kijelentette, — Magyarországon át utazik Ausztriába.

Budapesti jelentés szerint a magyar fővárosban már előkészületeket tettek a trónörökös nő és férje fogadtatására. A holland vendégeket péntekre várják Budapestre, ahol előreláthatólag a margitszigeti Palatinuszállóban szállnak meg. Az eddigi tervek szerint három napig maradnak a magyar fővárosban. Közben Bernárd herceg nagyobb vadászaton is részt vesz.

Az ausztriai Iglsből való jelentés szerint Vilma holland királynő is azzal a gondolattal foglalkozik, hogy leánya elé utazik és esetében a találkozás Magyarországon lesz valamilyen balatoni fürdőhelyen, vagy egy ismert magyar főúr sopronmegyei kastélyában. Az osztrák-magyar határállomás már értesítést is kapott a rangrejtve, Van Boaren grófnő álnév alatt utazó királynő esetleges érkezéséről.

A magyarországi kormánypártba visszatérnek Bethlen István gróf volt minisztereinek hívei

Budapestről jelentik: A képviselőház folyosóján híre jár, hogy Kállay Miklós, volt földművelésügyi miniszter, pártönkivüli képviselő belép a kormánypártba. A hír nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert Kállay Miklós még ma is Bethlen gróf bizalmasai és politikai hívei közé tartozik. Kállay Miklós belépéséhez különböző találgatásokat fűznek s azt hiszik, hogy példáját a pártönkivüliek csoportjából mások is követni fogják.

hogy a tulajdonos csak azt látja vendégül, akit akar. Igaz, hogy ennek inkább csak elvi jelentősége van, de jellemző a spanyol rártartásra.

Rendelni akarunk valamit? Ugy tapsolnunk kell. Előkerül a pinócér és hanyag eleganciával felveszi a rendelést. Fizetésnél a márványasztalhoz csapja pénzünket, amivel két eredményt ér el. Ez a köszönés módja és ezzel egyúttal meggyőződik az ezüst valódiságáról is. Temetési menet közeledik az utcán. Amint a járőrelők megpillantják a koporsót, azonnal tudják ki halt meg. A koporsószegély színéről és vastagságáról megmondják fiatal-öreg, hölgy vagy úr volt az illető.

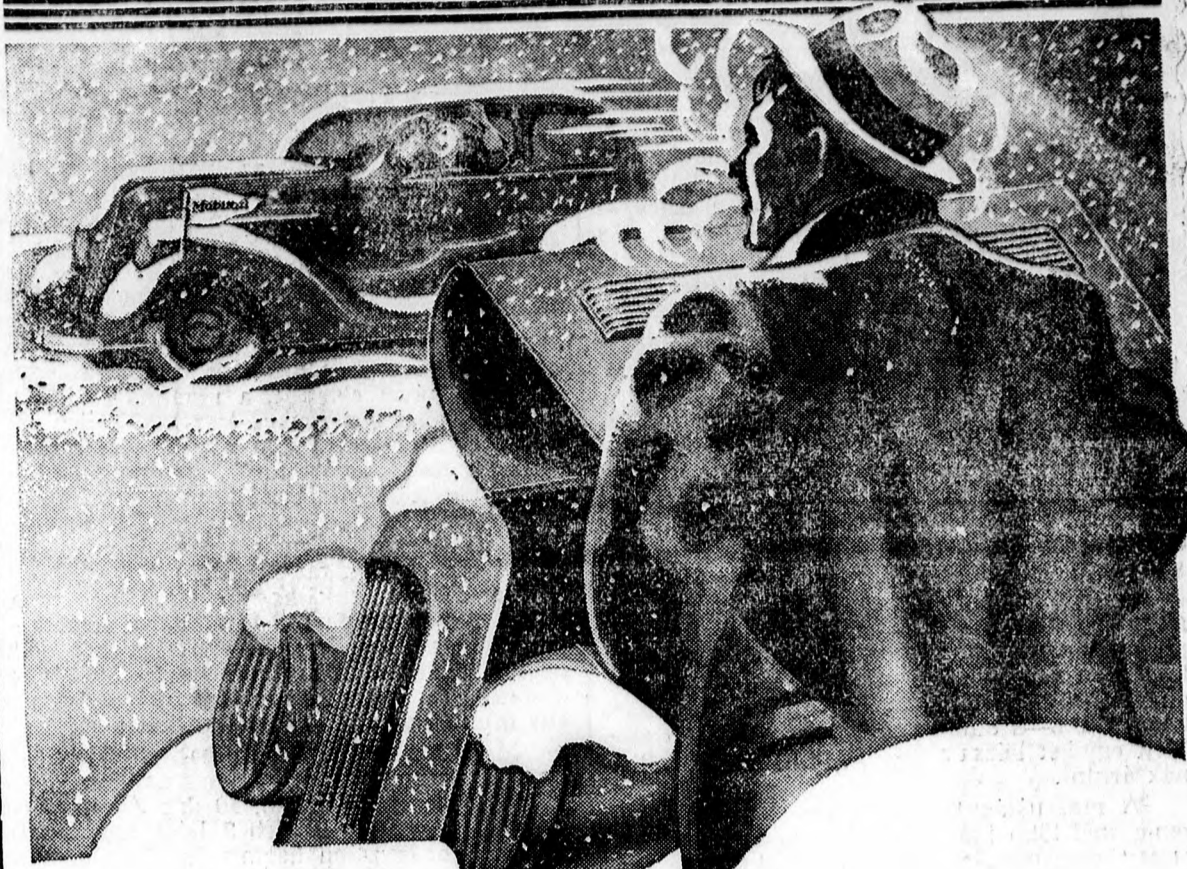
Ha csokrot akarunk küldeni valakinek, nagyon gálánsnak kell lennünk. Húsz szál rózsával lehetetlen kimutatnunk figyelmünket, legalább 150 szál, egy mammutcsokrot kell összeállítanunk.

Szemben egyik házban kiadó szoba van. Ezt onnét tudjuk, mert az erkélyen fehér papiros lóg. Cedulát, táblát, soha nem találunk a kapu alatt, a fehér papiros már messziről minket elárul.

A másik házban viszont költözködnék. Szigorúan az ablakon keresztül. A lépcsőház ugyanis oly keskeny, hogy bútorokat nem lehet bennük szállítani. Visszont az erkélyek és ablakok tökéletesen megfelelőek.

A padláson csigakötél van erre a célra elhelyezve.

Rendeteg körülötte az automata. A mérle-

Nehézségek nélkül?

Igen, de csak akkor, ha idejében gondoskodik.

Lássa el magát MOBIL OIL ARCTIC téli olajjal!

Az automobilizmus terén el van ismerve a MOBIL OIL ARCTIC, mint az összes téli olajok csúcsteljesítménye, mert egyesíti magában mindkét végtelen álló követelményt: a legnagyobb hidegben is könnyen indít, megbízhatóan és tökéletesen ken a motor legnagyobb hőmérsékleténél is.

Ezzel a MOBIL OIL ARCTIC mindazt teljesíti, amit minden autós a téli üzemtől megkíván.

Saját kényelméért, gépe üzembiztonságáért használjon MOBIL OIL ARCTIC-ot!

Mobil Oil Arctic

VACUUM OIL COMPANY S. A. d. R.

gek egy beszélő szerkezet segítségével „megmondják” pontos súlyunkat.

Ha egy mulatóhelyre megyünk, ott rendszerint két jazzzenekar játszik felváltva, mert a zenészek egyáltalában nem érdekelik meg magukat. Annyira nem, hogy „pótlá-ukra” meg egy zenélőszekrény is „vendéglátásunkra” áll. Ugyanitt taxi-girlöket bérelhetünk. Az előre megvásárolt táncjegyeket „letáncoljuk” velük.

Körülöttünk Jesus neve röpköd, mely igen gyakori.

A férfiak nem hordanak harisnyakötőt és a nők leggyakrabban lemondanak a harisnyaviseletről. A férfiak cipője fölött ott gyűrődik a zokni és a hölgyek lábai szillettengyet vagy valami gyengédebb szőrtelenítőt juttatnak eszünkbe.

A postán feladhatunk u. n. telefonnema sürgönyt, melyet egy negyed óra alatt Spanyolország bármely részén kézbesítenek. Ha viszont telefonálni akarunk, üzletfeleink vagy barátaink telefonszámát, név, foglalkozás és utca szerint is megkereshetjük.

Színház- és bikaviadal-jegyet 20 százalékos felárral árusítanak már az eredeti eladóhelyen is és ha ezt nem akarjuk megfizetni, úgy sorba kell állanunk a jegyért.

A bikaviadalokon a nemtetszés jele a fehér zsebkendő, viszont az elragadtatás sapkadobálásban nyilvánul meg. Lent a porond szélén erre a célra felfogadott sapkavisszadobók állanak, akik iparkodnak mindenkinek a sa-

játját visszajuttatni. Természetesen ez nem mindig sikerül és így folytonosan cserélik és reklamálják a saját tulajdonukat. Ez a nehézség soha sem tartja vissza a spanyol, hogy a következő alkalommal első elragadtatásán ismét ne dobja le a sapkáját.

A színházak minden elmaradottságuk mellett párizsi merészséggel, szabad felsőtestet mutatják be színésznőknek és a mozik 16 éven aluliaknak is nudista filmeket játszanak. A szegénykezés, vagy eltiltottság ismeretlen a fiatalokkal, főleg fiukkal szemben. Asszonyok a legtermészetesebben, nyilvánosság előtt szoptatják gyermekeiket.

A vásárcsarnokokban olóval vagdossággal a húst és közelükben rég elfelejtett iródeákot fedezhetünk fel. Az analfabéták számára itt írják meg a szerelmi és üzleti leveleket.

A sonkát égetett cukorral vonják be és ezt a valódi „vegyes” felvágottat kenyerek számtalan fajával fogyasztják el.

Magánárverési csarnokok kínálják néha túl olcsó vagy túl drága áruikat. Mindenkinek jogában áll holmiját elárvereztetni.

A szemetes végigtormbitálja reggel a várost és a postás csak a portásig viszi a levelet.

A taxi meglehetősen olcsón, 15 lejért elvisz egy kilométerre, de azután „pótolja” az elmulasztottakat.

A nagyvárosok az albérlők paradicsomai. A bérösszeggel nemcsak a lakást fizethetjük ki, hanem a mosást, sőt még a stoppolást is.

A SAJTÓ

IRTA:
AUBERMANN PÉTER

A színvonalasan, sok gondal szerkesztett és közkedvelt ifjúsági folyóirat, a „Jóbarát” legutóbbi száma érdekes és értékes cikket közölt a sajtóról. Az alábbiakban mi is leközzöljük ezt a cikket, mert megállapításai az ifjúságon kívül a szülők társadalmát is érdekelheti.

A sajtó egy évszázad alatt óriási haladást tett. Valamikor az újságok elvont témákat, jogi, bölcsészeti kérdéseket tagoltak. Idővel a legtöbb újság kihullatta a tudományos és társadalmi problémák terjengős ismertetését. Manapság ezt a folyóiratok végzik el. Az így megüresedett nyeregbe más úr ült bele: a riport. A riport anyagát rendszerint könnyed, színes, csevegő beszámolók, leírások, interjúk teszik ki.

Az újságolvasás lassanként általánossá lett. Nagy jelentősége van ezzel kapcsolatban a papír megolvasásának, ami a sajtótermékek piacán való előállítását tette lehetővé. A hirdetések szintén nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy pl. 6-8 oldalas krajcáros újságokat csekély, egy-két lejes ár mellett is nyereséggel tudnak árulni.

A mai újság törekvése az, hogy kielégítsen minél több igényt: ezért nagy lapok a napi anyag összehordásához óriási felkészültséggel dolgoznak. Kül- és belföldi tudósítók, sajtóügynökök, rádió stb. mesés gyorsasággal tájékoztatják a legfrissebb eseményekről. A sajtó azonban nemcsak egyszerű hírregisztrálásra szorítkozik, nemcsak csodálatos kaleidoszkópja a mindennapi életnek, nemcsak felvevő állomás, hanem egyszerűsége leadó is. Irányít, befolyásol, vezet s így lesz a közvéleménynek félelmetes erejű alakítója.

Mint mondtuk, a sajtó a múlt század óta sokat izmosodott. Ezzel az örvedetes fejlődéssel együtt azonban olyan jelenségek ütötték fel a fejüket, amelyek rendkívül károsak. Ugyanis gazdag emberek, illetőleg gazdasági csoportok összevásárolták tekintélyes lapokat, amelyeknek irányítását egyéni érdekeik szolgálatában rendszerint egyszemélyes, diktatórikus módon befolyásolják. Ilyen körülmények között igazi közvéleményről és a közérdekek védelméről szó sem lehet. Ilyen diktatórikus hatalmat gyakorol pl. az amerikai lapok felett Hearst újságíró. Hearst korlátlan ura 28 napilapnak és vagy két tucat folyóiratnak. Lapjait körülbelül 16.000.000 ember olvassa. El lehet képzelni, hogy ez az ember egyetlen akaratmoccanásával micsoda nyomást tud gyakorolni a közvéleményre, amit nagyon sokszor meg is tesz, például a nemrég lezajlott amerikai elnökválasztáskor.

A tisztán pártérdekeket védő és anyagi előnyöket hajszoló sajtónak egy másik rákfeneje a korrupció. Általában háromféleképpen ját-

szik bűjőcskát a sajtó az igazsággal. Először meg nem érdemelt dícséreteket zeng. Ide tartozik egyes személyek felmagasztalása, silány áruelkek stb. agyondicsérese. Ez még legkisebb hibájuk az újságoknak. Kevésbé megbocsátható azonban a visszaéléseknek, a közönség érdekei elleni merényleteknek az elhallgatása, szántszándékos elpalástolása. Legnagyobb gonoszúsága azonban az, ha a megszólás szennyes taktikával eláraszt, a rágalmazás közáporával becsületében tönkre tesz erkölcsileg érintetlen embereket. Ezt a hibáját, ha elköveti, sohasem tudja jóvá tenni. Azt mondja gúnyosan Voltaire: *Rágalmazz bátran, valami mindig megmarad.*

Látva az újságoknak a társadalmi életben való nagy fontosságát, katolikus szempontból azt kell mondanunk, hogy e téren még rengeteg teendő vár reánk. P. Bangha szerint mi katolikusok energiánk hatvanszázalékát lelkipásztorokodásra fordítjuk, húszszázalékát nevelés-tanításra, tizenöt százalékát karitatív-szociális munkára és csak egyszázalékát a sajtóra.

Milyen a helyzet Ardeában? Tavalyi statisztika szerint 14 drb 1 lejes napilap jelent meg százezer példányban, 10 drb 2 lejes húsz ezer példányban, 12 drb 3 lejes negyvenezer példányban, összesen harminchat napilap százezer példányban, hatvanmillió lei bevétellel. Olvasóközönségünk kilencvenszázaléka keresztény magyar, ezzel szemben a napilapoknak csak tízszázaléka szolgálja faji, erkölcsi és gazdasági érdekeinket. Itt önként vetődik fel a kérdés: *Olvasson-e újságot a serdülő ifju?*

A sajtó annyira organikusán össze van nőve a társadalommal, hogy nélküle a mai életet el sem tudnók képzelni. Ma sokkal könnyebben kerül újság a diák kezébe, mint valaha. Az öles betűkkel hirdetett szenzációk sokszor legyőzhetetlen kíváncsiságot kavarnak fel bennünk. Elovassuk a cikket, néha érdekes volt. Néha azonban bosszankodva vesszük észre, hogy a hangzatos cím üres szalmacsépelő, suta, tartalmatlan mondatok töltik meg a hasábot. A diák ne olvasson ponyvizű újságokat, sőt a még kifogástalan tartalmúnak látszó lapokat is csak ritkán vegye a kezébe. Ne kezdje el túlkorán az újságolvasást, mert a legtöbb újság sok közleménye, pl. büntények, kihágások, visszaélések, öngyilkosságok stb. igen romboló hatást gyakorolhatnak az olyan olvasókra, akiknek az elméjük még nincsen kipillérozva, világnézetük kialakulatlan, kritikai érzékük törékeny agyaglabakon áll, akaraterejük könnyen széthull, mint az oldott kéve, érzéseik, indulataik — hogy úgy mondjam — dróton rángathatók.

De hiszen az újságok a való életnek hű fényképei! — mondhatná valaki. Miért ne ismerjük meg az életet úgy, ahogy van? — At-

Amennyire nehéz, sőt lehetetlen egy családhoz bejutnunk, annyira „családiassak” különben az egyszer látott idegennel szemben.

A spanyol igazságszóló, forrongásról már többször említést tettem. Eppen ezért kétszerezesen furcsán hat, hogy néha mennyire nyugodtak.

A sevillai borbély gyönyörű üzletében gyakran otthagyja félig beszappanozott vendégét, hogy az utcán újságot vegyen és azt elolvassa. A vendég ilyenkor vár, nézelődik és esetleg később ő is megkapja az újságot.

Amikor Madridban meg a felkelés előtt folytonosan bombák robbantak, egyik moziban nyugodtan ültek a nézők (különös tekintettel arra, hogy egy jeggyel ötször is végignézhették az előadást) és nem törődtek az előcsarnokból behallatszó detonációval.

A Gran Via egyik kávéházába, ahol kivételesen zongora szól, délután félőtkor bedobtak egy könnyfakasztó bombát — és összetörték a zongorát. Páran felugrottak, mindnyájan alaposan kisírták magukat, de együttmaradtak a felhathok megrészkező új zongorán nyugodtan tovább játszott a kitűnő muzsikusk.

Ugy hittem, hogy ilyenkor általános verekedés, pánik, lövöldözés kezdődik, de alaposan csalódtam.

Végletek, melyeket semmiképpen sem tudunk megérteni. Szokások, melyeken mosolygunk. Furcsaságok, amiknek csodálkozunk. Sietés és nyugalom, barátság és kegyetlenség, természetesség és különösség, még nem egyesült úgy egy népben, mint a spanyolban.

Még egy utolsó furcsaság, egy különleges szokás van hátra.

Nemcsak a vidéki városokban, hanem az amerikai méretű Madridban is csorbitatlan a sereno intézménye. Este ugyanis, mikor a furcsa világ már kimerített bennünket és otthonunkba térünk, illetőleg csak szeretnénk térni, még egy utolsó meglepetés fogad. A kapu zárva. (Pensio is van a házban) csengőnek pedig nyoma sincsen. Természetesen nem hiszünk a szemünknek és végigtapogatjuk a kapumélyedés minden pontját. Amidőn az összes piszkot sikerült letörölnünk a falról, kiállunk az utca közepére és vágyódva nézünk szobánk erkélye felé. Kibálunk, füttyölünk és káromkodunk. Dörömbölünk a kapun, bekémlelünk a kulcslyukon, de semmi mozgás, semmi biztató jel. Végül az egyik járókelő felfigyel ránk és jóakarattal elmagyarázza, hogy meg kell keresnünk a serenot, akinél öt-hat utca kapukulcsai vannak, az majd kinyitja házuk ajtaját. A házmeister vagy alszik vagy elment valahová, hiszen neki semmi köze a kapuhoz. — Így hiába dörömbölünk. A serenot pedig nem kiabálással, nem káromkodással, hanem tapsolással lehet előteremteni. Eltapogattam tehát és maradék erőm fogytával éppen az utolsó pillanatban jelent meg az éjjeli őr, hatalmas lámpájával, zord ábrázatával. Arcomba világitott, morgott valamit, zordan rámtéktintett és nagynehezen elhítte, hogy valóban abban a házban lakom. Erre kapukulcsomogémből kiválasztott egyet és megfelelő pénzdarabok ellenében bebocsátott otthonomba.

tól nem kell tartani, hogy későn jutunk hozzá a realitások megismeréséhez. Eljön az ideje annak, ha akarjuk, ha nem, amikor a rideg valóság könyörtelenül a nyakunk közé esördít. A mai diák is tapasztalja, hogy még ki sem lépett az iskola padjai közül, már is sok keserű falatot kellett megköstölnie. Igenis, az ifjúságnak joga van ahhoz, hogy megismerje az életet és pedig úgy, ahogy van, álarc és spanyolfal nélkül. De ennek fokozatosan, bizonyos átmeneteken keresztül kell történnie. Az az ifjú, aki nincs kellően felvértezve szilárd elvekkel, nemes eszmékkel és hirtelen zuhan bele rideg valóságba, olyan sebeket kaphat, amelyek talán sohasem gyógyulnak be teljesen. Rettenetes lehet a kiábrándulás. Ugy érzi, hogy amit szépnek, igaznak és jónak talált, az csak képmutatás hazugság. A múlt és a jelen nagy ellentéte miatt gyanakvóvá, bizalmatlanná s esetleg örökké elégedetlenné válhatik. Ne akarjuk létünket szívárványszínűre meszelni. De az ellen védekeznünk kell, hogy váratlan fagy tegye tönkre a feslő bimbókat. Ameddig csak lehet, őrizze meg az ifjú az eszméikben hinni tudó lelkiületét és ne engedje, hogy az élet durva keze letörölje lelkéről az ideálimus himporát.

A fentemlített kiábrándulás folyamatát mozdítja elő silány tartalmú újságok olvasása. Az ifjú életszemléletének megváltozása talán csak kritika esetén történik ilyen meghökkenően gyors fordulattal. Azoknak a fiataloknak, sőt felnőtteknek is, akik bizonyos tendenciájú sajtótermékeket állandóan falmak, a gondolkodása rendszerint észrevétlenül, fokozatosan idomul hozzá lapjuk világnézetéhez. Még nem is sejtjük, hogy az, ami nekik rokonszenves, arra tulajdonképpen az újság nevelte rá őket, amit pedig megvetnek, az a „Leibszurnáljuk” révén lett előtük gyűlöletessé. Kerülnünk kell tehát a destruktív lapokat. Ez annyival nehezebb, mert sokkal tetszetősebb, csábítóbb formában kelletik magukat. Ezek ugyanis, ismerve az emberek gyengéit, kitűnően értenek hozzá, hogy mikor kell olvasóikat lágy fúvolaszóval elbűvölni, mikor meg harsány hangon magukkal ragadni. A tömegekre való szuggesztív, jövő sorsunkat irányító mérhetetlen befolyása miatt szívvel-leléssel kell támogatnunk a jó sajtót. Az mondja Ilse Franke-Oehl: „*Es werden mehr Schicksale durch Bücher gelenkt als durch Menschen*”. — Több emberi sorsot irányítanak a könyvek, mint az emberek. — Mi hozzátehetjük nemcsak a könyvek, de még inkább az újságok irányítják és befolyásolják az életet, mint az emberek. XI. Pius pápa szerint a katolikusok hiába építenek templomokat és iskolákat, hiába állítanak oltárokat, ha mind ezeknek védelmére nem gondoskodnak biztos alapokon nyugvó és közkezen forgó újságokról, bátorszavú sajtóról.

Értékes lelkikönyvek:

- Müller Lajos S. J.: A JÓ ISTEN.**
Isten végtelen irgalmaól irt értékes, színes, felemelő és gyakorlati munkaÁra 70 lei
- Müller Lajos S. J.: ISTEN KEZÉBEN**
Az Isten akaratára hazayatkozás művészetére tanít az élet minden változatábanÁra 120 lei
- Csávossy S. J.: EGYÜTT A MESTERREL**
A Jézus Szíve-tisztelet szellemében feldolgozott lelkigyakorlatos témák Lelkigyakorlatra, napi elmékedésekre is elsőrendűÁra 110 lei
- Csávossy: A NAGY KIRÁLY NYOMDOKAIN**
A lelkigyakorlatok II. hetének anyaga, teljesen kidolgozott elmékedésekben. Napi elmékedésekre is igen kitűnőÁra 235 lei
- Dr. Schmedt Béla: LELEKET AZ ÉLETBE!**
Lelkigyakorlatos témák megkapó, mesteri feldolgozása, modern példákbanÁra 110 lei
- Elázovich Jákó O. S. B.: A LEGFÁJÓBB VÁLSÁG**
A modern család válságáról bravourus ügyességgel, értékes, finom, az intelligenciának szánt munka Ára 60 lei
- Wagner: A NAGY KIRÁLY KATONAI**
Szentül élt világi fiatalemberek mély lelkiéget sugárzó életrajza Ára 60 lei
- Kaphatók: a Magyar Lapok könyvosztályánál.

A moszkvai bűnpör rémregényes fordulatai

Letartóztatták azt a szovjetvezért is, akit korábban a cár meggyilkolásáért népbiztossá léptettek elő. — A párizsi kommunista-nyanus gyilkosság körül nő a bonyodalom

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint Moszkvában letartóztatták Delorodov volt szovjet népbiztost, a cár gyilkosát.

Párizsból jelentik: Navasin Dimitrij meggyilkolása ügyében a tanukihallgatások tovább folynak. A megindított rendőri nyomozás eddig semmi kézzelfogható eredménnyel nem járt. A közvélemény kétségtelennek tartja, hogy politikai gyilkosságról van szó.

A sajtó nagyrésze a GPU művének tekinti a gyilkosságot. Trockij párizsi híveinek véleménye szerint nem lehet kétség az iránt, hogy a büntényt Moszkva emberei követték el és hogy a gyilkosság közvetlen kapcsolatban van a moszkvai pörrel. Van olyan föltevés is, hogy

Navasint maguk a trockisták gyilkolták meg, mert, állítólag, az ő árulásának tulajdonítható, hogy a moszkvai összeesküvést leleplezték.

A Paris Soir a Navasin-üggyel kapcsolatban két újabb föltevést ismertet. Egyik föltevés szerint a gyilkosság a spanyol fegyvercsempészési ügygel áll összefüggésben. Egy spanyol ugyanis, aki szoros üzleti kapcsolatban állt Navasinnal, két héttel ezelőtt titokzatos körülmények között elütt. Attól tartanak, hogy gyilkosságnak esett áldozatul. Mindkét gyilkosságnak oka állítólag az, hogy bizonyos hadianyaggal megrakott hajók árulás következtében nem érkeztek meg a spanyol kikötőbe. Másik föltevés szerint

Navasin egynike volt azoknak, akik ismerték Kutjepov tábornok elrablásának titkos hátterét. Navasint azért tették el láb alól, hogy elejét vegyék bizonyos leleplezéseknek.

A lap ezzel kapcsolatban utal arra, hogy Kutjepov tábornokot éppen hat évvel ezelőtt, 1931 január 26-án rabolták el.

Moszkvából elfogató parancsot adtak ki Trockij ellen

A helyettes hadügyi biztos szárnysegédét is letartóztatták. — A bűnpörben a németek ellen folyik a vallatás

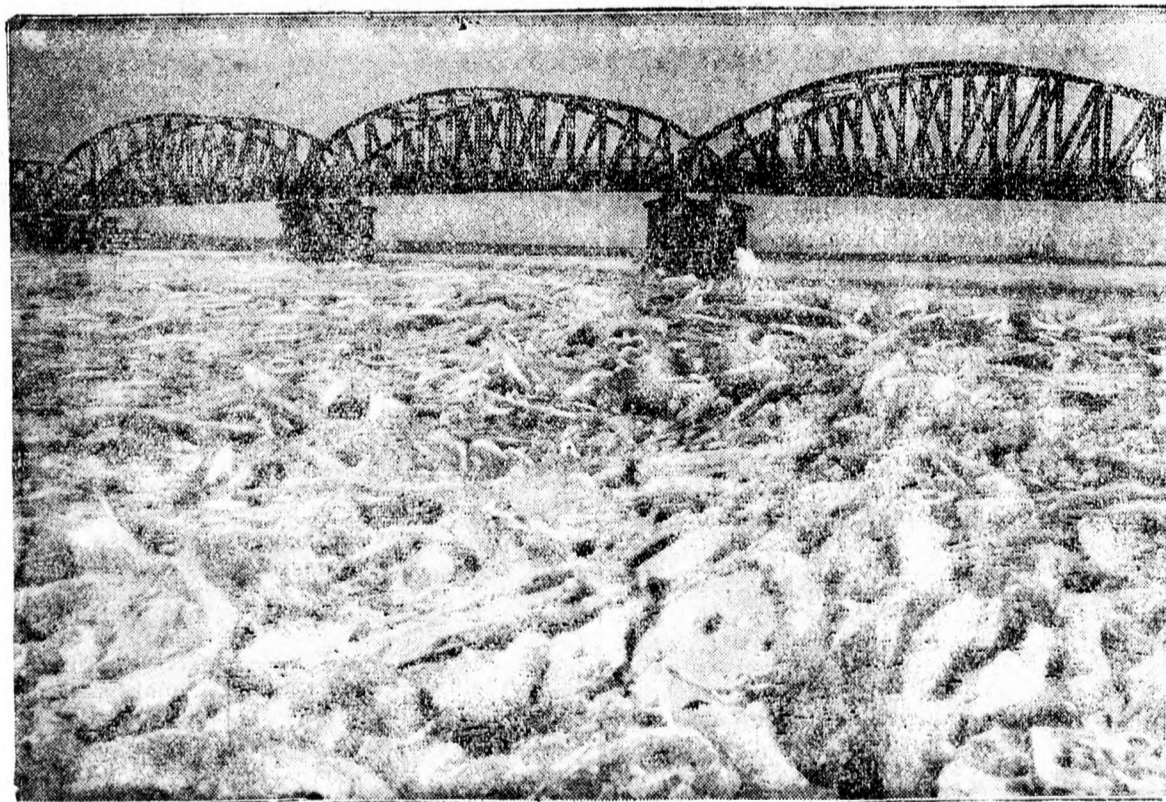
Koppenhágából jelentik: A Politiken című lap moszkvai tudósítás alapján jelenti, hogy a sorozatos trockista-perekkel kapcsolatban a szovjet főállamügyész, Visinszki, elfogatói parancsot adott ki a Mexikóban tartózkodó Trockij ellen.

Moszkvai jelentés szerint ugyancsak a most folyó pörrel kapcsolatban letartóztatták Smuti kapitányt, Tuhaevszki helyettes hadügyi népbiztos szárnysegédét is.

Moszkvából jelentik: A Radek és társai elleni bűnpör egyik vádlottja, Broilov, keddi kihallgatása során azt állította, hogy 1930-ban és 31-ben Berlinben, ahol mint a szovjet kereskedelmi képviselőnek műszaki szakértője tartózkodott, rosszakaratú ügynökök fenyege-

tésekkel arra kényszerítették, hogy a szovjetunióban gazdasági kémkedést folytasson. A továbbiak során azt állította, megbízást kapott arra is, hogy a nyugatsibériai iparvidékeken különféle rongálásokat kövessen el. Állításainak igazolására felolvasták Broilov jegyzetfüzeteit, melyben a vádlott „lelkismeretesen” bejegyezte az állítólagos német kémek neveit és címét s az általa elkövetett bűncselekményeket is. A szovjet bíróság ezt a „bizonyítékot” kielégítőnek találta. Broilov ezután vázolta a nyugatsibériai szénbányák és ipartelepek „példátlanul borzalmas” állapotát, amelyet a rongálások eredményének tulajdonít.

A következő vádlott, Norikin, súlyos vádakat hangoztatott Pjatakov ellen.

Befagyott az Odera

Németország egyik legnagyobb folyama, az Odera befagyott. Képünk a boroszlói nagy hid alatt lefagyott jégcsatornák között zajló Oderáról készült

Ezután Stein szerelő, német alattvalót hallgatták ki. Steint a GPU emberei kísérték a tárgyalóterembe. Stein vallomása során azzal vádolt meg német mérnököket, hogy német megbízásból károkat okoztak a szovjetiparnak. Állítása szerint „egy külföldi hivatalos személy” is tudott erről. Steint vallomása után visszakisérték a fogházba.

A TROCKISTA PART PÉNZTÁRÁT KEZELTE A MEGGYILKOLT OROSZ ÍRÓ.

Párizsból jelentik: A nyomozó hatóságok megállapították, hogy Navasin, a Párizsban meggyilkolt szovjet közgazdasági író, meglehetősen homályos és kétes egyéniség volt. Nagy lábon élt Párizsban, bár igen szerény bevallható jövedelmi forrással rendelkezett.

Az Echo de Paris szerint Navasin a trockista párt pénztárát kezelte és ő osztotta ki Párizsban, sőt Szovjet-Oroszországban is a propagandára szánt összegeket. A trockista párt titkos alapját 1930-ban hozták létre. — Trockij száműzetése után ugyanis hívei ideig még magas állásokat töltöttek be Szovjet-Oroszországban és kerülő úton nagy összegeket juttattak el Trockijhoz. A propaganda pénztár működése Navasin halála után megbénult, mert a propagandára szánt pénzek az ő nevére szóló utalványon érkeztek Párizsba.

JAPAN ERÉLYESEN CÁFOLJA A MOSZKVAI PÜR RÁGALMAIT.

Tokióból jelentik: A japán külügyminisztérium szócsöve a leghatározottabban cáfolja a moszkvai pör során elhangzott állítást, mely szerint Ota, volt moszkvai japán nagykövét és Hata, volt katonai attasé tevékenyen részt vett volna a trockista mozgalom üzemelésében. A japán kormány ez állítások ügyében kellő időben megteszi a szükséges lépéseket a moszkvai kormánytól.

Elhangzottak a perbeszédék a Kenyeres-Kaufman ügyben

Súlyos büntetést kéri az ügyész

Budapestről jelentik: A törvényszék Szemák tanácsa szerdán tartotta folytatódó tárgyalását a Kenyeres-Kaufmann-ügyben. A bíróság a védő részéről bejelentett bizonyítást kiegészítő indítványt elutasította. Ezután a perbeszédre került sor. Az ügyész felsorolta az egyes vádpontokat, s súlyos büntetést kért Kahán Mózesre. (A vádirat ugyanis mindvégig csak Kezen a néven említi Kenyeres-Kaufmann). Az ügyész azzal fejezte be vádbeszédét, bizik abban, hogy az ítélet folytán a vádlottnak módjában lesz két emelettel lejjebb a fogházban elmélkednie a csakis általa vitásnak tartott születési körülményeiről.

A védő azzal kezdte beszédét, hogy védence felmentését kérte. Kenyeres-Kaufmann. — mint mondotta — ártatlan és politikai üldözés áldozata.

Harc Isten ellen a szovjetnapárban

Az orosz szovjet lélektanára, törekvéseire és módszereire nem csekély mértékben jellemző mindaz, amit a bolsevik forradalom győzelme óta naptárreformok dolgábat véghezvitt. Mögötte 1929 óta egyazon törekvés húzódik meg: az Isten, a vallás ellen folytatott küzdelmet az efféle naptárátvitásokban is lehetőleg előmozdítani.

Tudvalevő, hogy a cári Oroszország mindvégig ragaszkodott a Julián-naptárhoz, bármilyen nehézségek és kényelmetlenségek adódtak is ebből a nyugati országokkal való viszonylatokban. A győzelmes bolsevizmus 1918-ban eltörölte a Julián-naptárt és bevezette a Gregorián-naptárt. Hamar akadtak azonban gyanakvó ortodox elvtársak, akik megemlékezvén a francia forradalom ebbeli hagyományairól, azt követelték, hogy a Gregorián-naptárból lehetőleg „tüntessék el a tömjénzagot” — és változtassák meg legalább némely ünnepek nevét. Így történt aztán, hogy például a Húsvét helyébe Pugacsevnék, az 1773-ban kivégzett al-cárnak a nevét iktatták, a Karácsony helyébe pedig Stenka Razinét. Később, mikor a központi szovjetkormányzat már végkép megerősödött, az effajta változtatásokat — amelyeket a helyi szovjefek a maguk felszé-

szert derűre-borúra eszközöltek — megszüntették.

A vallási ünnepek egészen 1929-ig megmaradtak a szovjetnapárakban, de már 1930-ban a Húsvét, a Karácsony, a Pünkösöd eltűnt belőlük. Az orosz ortodox egyház által elismert szentek neveit még 1931-ben is megtaláljuk bennük, de ekkor már éppenséggel nem szent nevekre is akadunk. Így például április 22-én három név szerepel egymás mellett: Vsevolod, Kelemen és — Vladlen, mely utóbbi a Vladimir és Lenin névnek egybeforrasztása. (Lenin családi neve ugyanis Vladimir Uljanov volt.) Ez a Vladlen név aztán visszatér január 30-án is. Viszont január elsején a Vasili név mellett ott olvasható a Spartacus név is, január 22-ikén pedig Timót mellett a Marseilles név. Hasonlóképpen egyéb szentek nevei mellé nyomtatják ezeket a forradalmi neveket vagy forradalmi utalásokat: Brutus, Marat, Octyabrina (utalás az októberi forradalomra), Com-munar, Avieta, sőt egy helyen Ninel név is szerepel, ami egyszerűen Lenin, de visszafelé olvasva. Mindezen furcsaságok közepette azonban 1929-ig változatlanul megmaradt a hét-napos hét rendszere, amely ellen csak 1929 szeptemberében indított rohamot a moszkvai központi szovjet.

Az ötnapos hét rendszerének bevezetése

Nem is titkolta, hogy mi a célja a hét-napos hét eltörlésének: a vasárnap megszüntetése. A központi szovjetkormány, amely akkoriban teljes erővel megindította a harcot Isten ellen, nem tűrhette, hogy az ő naptárában is az Isten által megszentelt nap legyen a pihenésre rendelt nap és hogy „a nép számára kiszűrt ópium”-hoz, a valláshoz még mindig székezéssel ragaszkodó férfiak és nők a gyermekekkel együtt megülhessék a vasárnapot, elmeheessenek a templomba, munkaszünet lévén a gyárakban és hivatalokban. Elrendelte tehát az ötnapos hét rendszerének általános bevezetését. Ugyanakkor elrendelte azt is, hogy a gyáraknak, műhelyeknek éjjel-nappal dolgozniuk kell. A munkásokat egyszerűen öt szín szerint osztották be (vörös, sárga, kék, stb.); minden nap, minden éjjel négy „szín” dolgozott, az ötödik pedig pihent vagy szórakozott. Ilyen színszerű beosztás mellett férjnek és feleségnek a lehető legritkábban volt része abban, hogy mindketten munkaszünete ugyanarra a napra essék, mert hiszen a legtöbbször nem volt ugyanaz a „színük” a munkahelyükön. Mennél több tagja volt egy családnak, annál lehetetlenebbé vált az, hogy együtt tölthessék a munkaszünetüket és ennek is megvolt a maga kiszámított célja a központi szovjet akkori haditerve szerint. Moszkva vörös kényurái ugyanis akkor még mindent elkövettek a családi élet szétzilálására, mert a vallás mellett a család intézményében látták a hűvös forradalmi gondolkodás, a szüntiszta kommunista szellem legfőbb veszedelmét. Akkor tehát úgy vélték, hogy ezzel a pokolian szellemes megoldással egyszerre ütnek a valláson is, a családon is. Az élet azonban elég hamar más belátásra kényszerítette a vörös Sátán moszkvai főhadiszállását.

Eltörlik az „ötszínű” nagy elmével készült rendszerét

Minden nagyon rendben volt papíron, de az ötnapos hét rendszere — amellyel egyébként már 1927 óta kísérleteztek, csak 1929-ben tették általánosan kötelezővé — sehogy sem akart beválni. Egyre több nehézség, egyre több elégedetlenség mutatkozott. Amellett a reális

élet egyre erősebben öklözte bele a moszkvai népbiztosokba azt az ősrégi tételt, hogy ahol megdől a család, ott előbb-utóbb megdől az állam is, nevezik bár szászor proletárállamnak. Moszkva tehát átnyergelt és 1932-ben eltörölte az „öt szín” nagy elmével készült rendszerét: áttért a hatnapos hét és a közös munkaszünet rendszerére. Ma aztán — úgy látszik: az egész

Öt általánosan kötelező és érvényes szünnap van a szovjetben

Ami a mostani szovjetnapárt illeti, abban már csak öt általánosan kötelező és érvényes szünnap van. Az első ilyen vörös ünnepi „kimenő” január 22-én van: ezt a napot elnevezték Lenin-napnak, pedig Lenin január 21-én halt meg. Azelőtt mindkét napot munkaszünettel ünnepelték meg, mert január 21-e Lenin halálának évfordulója, január 22-e pedig azé a napé, amelyen a hírhedt Gapon pópá tüntetését 1905-ben szétlőtték a szentpétervári Téli-palota előtt. Most a két ünnepet összevonták egygyé. Érdekes, hogy április 22-én, Lenin szü-

kérdés végsőnek szánt rendezésével — az a helyzet, hogy Szovjet-Oroszországban „hátruhuzamos hetek” vannak: az egyik hatnapos, a másik hétnapos. A háromszázhatvanöt napból álló esztendőnek Szovjet-Oroszországban is tizenkét hónapja van, mint ahogyan volt a forradalom előtt is, de a munkát és a pihenőt a városokban és az ipari területeken a hatnapos hét szabályozza. Öt napig dolgozik a munkás, a hatodikon pihen. Így oldotta meg a moszkvai szovjet azt, hogy az ő uralma alatt ne legyen érvényes Isten parancsa a hat napon át való munkáról és a hetedikén való pihenésről, a hetedik napnak megszenteléséről. A munkaszünet napjai minden hónap hatodik, tizenkettedik, tizennyolcadik, huszonnegyedik és harmincadik napjára jutnak. A februárra járó ötödik pihenőnapot március elsejére tették. A harmincegy napos hónapok utolsó munkaszünetére következő héten egy külön nap van. A hétnapos hetet, mint olyat, a hivatalos nyelv nem említi, de néma elismerése kifejeződik abban, hogy az egyes napok elnevezésére megmaradtak a régi nevek, amelyek még a hivatalos napilap, a „Pravda” homlokán is ott láthatók. Ami a vasárnapot illeti, egészen eltörölni a gyakorlatban még a hatnapos beosztással sem lehetett, mert hiszen így is megtörténik, hogy a munkaszünet napja éppen vasárnapra jut, de már a következő héten szombatra, azután péntekre és így tovább: Moszkvának az a fő, hogy a vasárnapnak megszűnt a rangja, a vasárnap éppolyan nap Szovjet-Oroszországban, mint a többi: hol pihenőnap, hol munkanap s persze többször munkanap, mintsem pihenő. De elért a szovjet más valamit is: azt, hogy a vallásosnak megmaradt orosz munkás és munkásnő a régi hét szerinti vasárnapok legtöbbször nem tehet eleget vallási kötelezettségeinek és vágyainak: nem mehet templomba, nem hallgathat istentiszteletet. Arra pedig gondolni sem lehet, hogy az ortodox egyház is magáévá tegye a hatnapos hét rendszerét: egyfelől maga semmisítené meg a maga időszámítását, a hétnapos hetet, másfelől Moszkva okvetlenül ellenforradalmi cselekedetnek, a szovjetintézkedés fondorlatos kijátszásának minősítené az ilyen kísérletet.

A falvak orosz népe még mindig nem tette magáévá a hatnapos hét rendszerét

Ezen az öt hivatalos ünnepen kívül van még tíz-tizenkét ünnep, de azokon nem szünetel a munka. Három ugyanis közülök a hatnapos hét pihenőnapjára esik, a többi pedig úgy ünnepli meg a szovjet, hogy az újságokban külön cikkek méltatják a nap jelentőségét, a munkahelyeken pedig a munkaidő leteltével tartanak emlékorákat. A legfontosabb ilyen „száraz” ünnepek: Újév napja, a Vörös Hadsereg Napja (február 23), a Nemzetközi Nők Napja (március 8), a Márciusi Forradalom Napja (március 12), a Lena-aranymezők Emleknapja (április 17), a Nemzetközi Sportnap (július 7), a Nemzetközi Haborúellenes Nap (augusztus 1), a Szovjet-repülők Napja (aug. 18), a Nemzetközi Ifjúsági Nap (szeptember 1). Van aztán a szovjetnapárban külön napja a párizsi „Commune”-nek, Lenin születésének, az Együttműködésnek, sőt olvashatunk benne — talán némi iróniából — Nemzetközi Paraszt-napról és Aratónapról is. Nem lesz érdektelen megemlíteni, hogy miután az újévet az orosz munkás ősi hagyományaihoz híven megünnepli, tekintet nélkül arra, vajjon a gyárban dolgoznia kellene-e vagy sem: legutóbb a december 30-i pihenőnapot áttették január elsejére. A szovjet napilapjai öt napon át megjelennek és a hatodikon szünetelnek, de a központi pártlap, a „Pravda”, a szovjet hét hatodik napján is megjelenik. A hatnapos hét rendszerét egyébként — igen komoly hírforrások szerint — az orosz falvak népe minden kollektívi-

letésnapján a szovjetkormány nem ad teljes munkaszünetet. A következő általános szünnap a Május Napja, amelyet május elsején és másodikán tartanak. Az első nap az ünneplés fővonulásoké és gyűléseké és csak a második a pihenésé és szórakozásé. Hasonlóan áll a dolog november 7-ével és 8-ával: ezen a két napon ünneplik a bolsevik forradalmat, amelyet egyébként októberi forradalomnak neveznek, mert a régi, tehát a Julián-naptár szerint október 25-én tört ki és ragadta el Kereszkiéktől a hatalmat.

zálás és industrializálás mellett is, amely a mezőgazdaságban végbemegy, még mindig nem tette magáévá.

Ime, így fest a vörös hadjárat Isten ellen a szovjetnapárban, amely állítólag végleges, mindenesetre a legközelebbi reformig. I. L.

Gyermekek öröme!

EGY SZENT KIS FIU TÖRTÉNETE

Gróf Fontgalland Guido élete
István püspök levele
a gyermekekhez

Jobb és helyesebb örömet semmivel sem
szerezhetünk gyermekeinknek, mint ezzel a
kedves kis füzetrel, amelynek ára:

5 lei és postaköltség.

10 db-t rendel, 1 könyvecskét ingyen kap
Aki 100-at rendel 20-at kap ingyen.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNAL.

P. Raoul Plus S. J.

KRISZTUS JÉZUSBAN

A modern, de mégis a szilárd teológiát alapon nyugvó misztikus irányzatunk reprezentáló munkája ez az aszkétikus remekmű.

Ára 115 lei és portó.

Kapható: Könyvosztályunkban

HIREK

Központi sajtóosztály, kiadóhivatal
és előfizetés feljuttató helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 600, félre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 13 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felolvaszerkesztő: PERÉDI GYÖRGY
Csajj szerkesztő: dr. Sulyok István
Csalj, Plata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvénynek meg és nem adunk vissza.
Csekk választékosan megküldve válasszunk.

Időjárás

Bucuresti. Saját tud. A Fekete-tengeren egyre tart a vihar. A „Durostor” nevű román gőzös tegnap reggel jégölt teljesen belepve érkezett meg Konstantinápolyból, miután négy napon át küzdött a viharral. Egyébként az ország minden részéről nagy hideget jelentenek. A Duna Giurgiunál is befagyott már. Chişinevben 25, Iasiiban 26, Baltiban 28 fokot mértek.

KEDVEZŐ ORVOSI JELENTÉS MIHÁLY TRÓNÖRÖKÖSRŐL. *Firenzéből* jelentik: Mihály nagyvajda kezelőorvosának keddi esti jelentése szerint a trónörökös állapota továbbra is kedvező. A hőmérséklet 37, az érverés 76.

Uj polgármester Dicioanmartin élén. Saját tud. A napokban foglalta el tisztelt a város időközi bizottságának új elnöke Moldovan Nicolae. Az új polgármester nagy munkaközzel vette át a város vezetését s nagyszabású külső és belső reformokat kíván megvalósítani az alatt az idő alatt, amíg a város élén áll. Dicioanmartin lakossága bizalommal fogadta új vezetőjét.

LEZUHANT EGY UTASSZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉP. *Bruxellesből* jelentik: Oran mellett lezuhant a Kongó—Belgium között közlekedő utasszállító repülőgép. A szerencsétlenségnek tizenkét halottja van.

Satumaren időjárásutató intézetet létesítettek. Saját tud. Újonnan létesített időjárásutató intézet kezdte meg működését Satumaren Az intézet minden reggel hivatalos jelentést ad ki Észak-Románia légköri viszonyairól. Vezetője Stanciu György.

UJ SAJTÓFŐNÖK A MAGYAR MINISZTERELNÖKSÉGEN. *Budapestről* jelentik: *Darányi* magyar miniszterelnök dr. *Rákóczy* Imre miniszteri tanácsost megbízta a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetésével. *Rákóczy* Imre kinevezésének híre Transzilvániában is osztatlan örömet kelt. Ismeretes, hogy dr. *Rákóczy* itt végezte egyetemi tanulmányait, a háború egy transzilvániai ezred kötelékében küzdött végig és itt kezdte meg újságírói tevékenységét is. Kiváló képességei komoly készsége már akkor is nagy jövőt jósoltak neki. A magyar miniszterelnökségi sajtóosztály vezetésében hosszú évek óta fontos szerepet töltött be és ennek bizonyításaképpen nevezték ki annakidején helyettes sajtófőnöké.

Timişoara-n bezárták egy liceumot, mert száznegyven növendék megbetegedett. Saját tud. A város egészségügyi bizottság a Carmen Sylva állami leányliceumot három napra bezárta. Az intézkedés oka, hogy a liceum növendékei közül száznegyvenen hiányoztak az előadásról. A városi főorvos hivatalban kijelentették, hogy minden szó nátháról, aminthogy Timişoara-n most illetve eddig ilyen megbetegedésről nem is tudnak. A hiányzó növendékek betegsége inkább csak a szokásos hűlés.

GONDJAIBA VESZI AZ EGÉSZSÉGÜGY-MINISZTERIUM A NÉGYES IKREKET. *Bucuresti.* Saját tud. Az egészségügyi minisztérium anyagi és orvosi segély nyújtását határozta el Smaranda *Rodu Sotire* asszonynak, aki a buzeumegyei Patarlagele községben négy ikreket szült. Egyik fővárosi lap munkatársa megátogatta a szülőket. Rozoga viskóban laknak, az apát Mihai *Gerean*nak hívják földhözragadt szegény zsellérember, aki mai napig sincs megesküdve asszonyával, pedig most már összesen tíz gyermekük van. A falu népe segített rajtuk fával, élelemmel, gyerekkelengyével, de remélik, hogy most már másult is megmozdulnak a jótékony szívek.

Zürichi zárlat. Párizs 20.39 fél, London 21.44 fél, Newyork 437 fél, Brüsszel 73.72 fél, Milánó 23.02 fél, Amszterdam 239 fél, Berlin 176, Bécs — schilling 78.20, Prága 15.26, Varsó 82.50, Belg-rád 10, Bucuresti 325.

Kezében a gyászlobogóval összesett és meghalt a temető kapujában. Deva. Saját tud. A napokban dr. Popiu Enea orastie ügyvéd temetésén Bou Nicolae devai földműves, aki a temetéseken a gyászlobogót szokta vinni — a temető kapujánál, kezében a gyászlobogóval hirtelen összesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat szerint a hirtelen halált szívbénulás okozta.

A megyefőnök sem helyesli Sandomiciu ciuci község nevének megváltoztatását. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Előző híradásaink során jelentettük, hogy Sandomiciu felciuci nagyközség tanácsának ülésén dr. Kahána-Polcnaru orvos indítványt tett arra, hogy a Szent Domokosról elnevezett község nevének változtassák „Izvorul Oltului”-ra, vagyis Olt forrására. A községi tanács az indítványt elfogadta és határozattal emelte. A határozat ellen a község tekintélyesebb polgárai fellebbezéssel éltek a cluj-i revíziós bizottsághoz, mely a névváltoztatást jóváhagyta. Dr. Otetea megyefőnök formai okokból visszadta a már jóváhagyott határozatot e hó 22-én a községnek. Most ismét alkalma nyílik a községi tanácsnak, hogy a határozatát megváltoztassa és a község régi nevét fenntartsa. Dr. Otetea megyefőnök sem helyesli a névváltoztatást és ennek kifejezését is adott. Nem is találó az elnevezés, mert az Olt eredete a községtől húsz kilométerre van és nem nélkülözi bizonyos baloldali vallásellenes szellemi látszatát sem, mely még ilyen hagyományos, a kormány által is tiszteltetben tartott községnévben sem tűri a katolikus vonatkozást.

LEEGETT A „PRIZMA” ISKOLASZER-GYAR. *Bucuresti.* Saját tud. Ma éjjel három órákor tűz ütött ki Bucurestiben a Soseaua Grosevti 26 szám alatt, a Prizma iskolaszer-gyárban, amely egy *Markovics* nevű mérnök tulajdona. A tűz valószínűleg még az est folyamán keletkezett egy parázsból, amely az egyik műhelyben kihullott a kályhából. Reggel háromig elfojta égett a tűz, amikor kicsapott a tetőn és elharapozott az egész gyáron, amely egy épületre kivételével, leégett. Gépek, műhelyek, raktárak veszték oda a felhalmozott kész anyaggal, úgyhogy a kár több millió leire rug.

*** Szívbetegnek és érlelmeszedésben szenvedőknek** reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhését csakhamar megszünteti. Az orvosok ajánlják.

NEM KÉRIK KI TEODORESCU DIÁKOT. *Bécsből* jelentik: Mint ismeretes, a *Farcas* asszony meggyilkolása miatt elítélt *Strasser* Károly a bűnper folyamán mindig azt hangoztatta, hogy a tettes nem ő, hanem *Teodorescu* román diák volt. A bíróság azonban megállapította, hogy a gyilkosot *Stasser* követte el és az a kérdés, hogy volt-e segítőtársa vagy sem, nem döntő jelentőségű. Az osztrák hatóságok ezért egyelőre nem kéri ki a Galacban tartóztatott *Teodorescut*.

Halálra gázolta a mozdony a sinek közt kerekpározoikat. *Bucuresti.* Saját tud. Tegnap este féltíz órákor a constanai mozdonytelep előtt hatalmas szerencsétlenség történt. Mihai *Valecu* ellenőr és *Dumitru Vizitiu* mozdonyvezető a vasúti műhelyből távozva, a sín páron haladtak, amely a városi állomás felé vezet. Utközben azonban hatúrói meglepte őket egy mozdony, amelynek vezetője a depo szivattyúházából kitérő gőztől nem látta őket s mind a két vasutat halálra gázolta.

Sokszáz embert letiport a megvadult elefánt. *Colombóból* jelentik: Ceylon fővárosában a buddhista ünnepek során a vallásos körmenetben vezetett 25 elefánt közül egy a mozsárdörgésektől megvadult és a tömeg közé rohant. Több száz embert, közöttük sok nőt és gyermeket, megsebesített.

Az idők könyvpiac nagy szenzációját

RACHMANOVA Félvázson propaganda kiadás 100 lei. Kapható a Magyar Lapok könyvosztályában. — Rachmanova megjelent és kapható művei: Szerelem, cseka, halál. Házasság a vörös v'harban. A bécsi tejasszony. Gyermekkorom.

IRGALOM

Gvár, ahol az új embert gyártják

Egy kötet ára félvázson kiadásban 100 lei

Feljegyzések

Kanada egyik tartományában, Quebec államban hitvalló pártok kerültek a legutóbbi választásokon uralomra. A fordulat azt jelentette, hogy azonnal megkezdődött a legélesebb küzdelem — az orosz bolsevista törekvések ellen.

Az új kormány szilárd elhatározását az orosz filmek dolgában mutatta meg. Bizonyos Oroszországban készült filmek engedélyezését kérték a miniszterelnöktől. Az indoklás az volt, hogy ezekben a filmekben semmi politika nincsen, tiszta művészetről van szó, a szépség pedig örök és mindenütt érvényes a egyéb hasonló érvek, melyeket kitűnően ismerünk már mi is. A kanadai miniszterelnök azonban nem változtatta meg elhatározását:

...Ez a film ügy — mondotta többek között — semmi egyéb, mint az orosz propagandának egyik formája. — Szemforgató törekvés — a beszivárgás reményében. Ezek a törekvések annál veszedelmesebbek, minél burkoltabban kuszának előre. A kormány kötelessége, hogy ezekkel semmiféle tárgyalásokba ne bocsátkozzék. A rossz és a jó között semmiféle megalkuvás nem lehetséges...

Világos és határozott beszéd, amire sehol sem volna oly nagy szükség, mint nálunk, itteni kisebbségi magányunkban, ahol „irodalom”, „művészet”, „örök szépség”, „lehetőség” és cáhbeli „szolidaritás” meg egyéb hasonló jelszavak segítségével nemhogy beszivárgás folyik nemzeti életünk sorai közé, hanem a bolsevista nyál, mely írói asztalokról és kényelmes fotófülkékből freccsen szét, már elzárta és észírohászta mindent, ami néhány esztendő előtt itt még felfelé ivelő nemzeti törekvés és keresztény akarat volt.

Milyen torz látvány, amikor ezek a kusza előtörő, irodalmi és „művészi” mezekbe öltözött, nemzeti szalagokkal díszített törekvések olyanoknál is megértésre találnak, kiknél a születési rang és a személyes múlt kizár minden eféle — megértést.

Kanadában Montrealban a minap hatalmas bolsevista ellenes tüntetés zajlott le, melyen a kanadai franciáknak a mozgalmához a nagy ország különböző nemzetiségi csatlakoztak. A beszámoló, melyet a párizsi *La Croix* egyik közelebbi számában olvassuk (I-9.) felsorolja névszerint ezeket a nemzetiségeket: kínaiak, olaszok, magyarok, németek, litvánok, lengyelek, szíriaiak, szlovákok és ukránok csatlakoztak zárt sorokban a mozgalomhoz.

Erre mifelénk még azok a magyarok sem tudnak legalább ebben a nagy élet-halál kérdésben megegyezni, kiket hagyományok, neveltetésük, gazdasági érdekeik, keresztényességük szétválaszthatatlanul forraszt össze a keresztény európai kultúrával. Azzal a gondolatvilággal tehát, melyet a keleti bolsevizmus teljes megsemmisítéssel fenyeget. Nem is szólva arról, hogy bolsevizmus a kultúránk hordozóit eleve a fizikai kiirtásra itéli és ezen a téren semmiféle „irodalmi”, „művészi”, vagy éppen „céhbéli” együttérzést nem igen szokott mutatni. (Skin.)

Megverték a vasúti forgalmistát, mert illemerre tanította őket. *Mercurea-Ciuc.* Saját tud. Nagygalaczi Géza és Antal János ghimes-fageti lakosok bementek feltett kalappal Indelá vasúti forgalmistához és a vonat érkezése felől érdeklődtek. A forgalmi vasutitízi rájuk szólt: vegyék le a kalapjukat a hivatalos helyiségben. A két ember ezen módfelett megharagudott. Amikor a forgalmista ellenőrző kórtúra indult a váltók felé, utánaszaladtak és alposan elverték. A törvényszék Nagygalaczi Gézát hathónapi elzárásra, ötezer lei pénzbüntetésre ítélte, míg Antal Jánost felmentette. Nagygalaczi büntetését a bíróság háromévre felfüggesztette.

FEBRUÁR 25-ÉN NYILVANOS ARVERÉSEN 10 MILLIÓ LEI ÉRTÉKŰ ÁLLAMKÖTVÉNYT AD EL ARAD MEGYE. Arad megye vezetősége elhatározta, hogy a vármegye tulajdonában levő adóbonokat Inzestrarea és Consolidarea-kötvényeket nyilvános árverésen értékesíti. Az eladásra kerülő kötvények névértékének összege 10.153.900 lei. A kötvényeket február 25-én szóbeli árverésen adják el.

Verekedett az adóvégrehajtó. *Mercurea-Ciuc.* Saját tud. Ráduly Illésné 46 éves sícuieni asszonynál térje távollétében megjelent Georgescu ciciu és Draghici danesti adóvégrehajtó és 2500 lei adótartozás fejében lefoglalta a család minden ingóságát, többek között a varrógépet is. Amikor a lefoglalt tárgyakat elakarták szállítani, Rádulyné felajánlotta ötszáz leit törlesztésül, azonban a végrehajtó nem fogadta el, hanem Ráduly Julianna 15 éves leánykáját és öt többször arculütötte és megveredta. Georgescu brutális fellépését jelentették dr. György Gábor pénzügyigazgatónak, aki az eljárást megindította.

* **Kezdődő úttörésmeszesedésnél** reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli. A gyakorlati orvostudomány vezető szakmáival a **Ferenc József** vizet azért becsülik olyan sokra, mert ez a változás éveiben is gyorsan és rendkívül enyhe módon szabályozza a szervezetre oly igen fontos gyomor- és bélműködést. Az orvosok ajánlják.

Diciosanmartin részére még mindig nincs kiírva a községi választás. Diciosanmartin. Saját tud. Az ország legtöbb helyén máris megindult a leghevesebb propaganda a megyei és községi választások érdekében. Diciosanmartinban azonban mindezt még nem tüzték ki a községi választást, úgy hogy a lakosság körében a legnagyobb bizonytalanság uralkodik ebben a tekintetben.

TILOS LIBÁT, RUCÁT TÖMNI? Tg-Mures. Saját tud. Humoros esetként hat az a hír, amelyet a muresmegyei *Mercuria-Niraj-i* járásból kaptunk. A járás csendőrmestere ugyanis közölte a járás községeiben, hogy a gazdasszonyok csak akkor tömhetik saját nevelésű libáikat, récéiket, ha arra külön iparendélyt váltanak. Az iparendélynek a csendőrmester szerint arról kell szólnia, hogy hizott szárnyast forgalomba hozhatnak a falusi asszonyok, mert kihágást követnek el, ha a hizott szárnyast iparendély nélkül adják el a hélivásáron, a városi fogyasztóknak. Ilyen libapörben kellett volna itélkeznie kedden, a csendőrmester feljelentése alapján a tg-muresi törvényszéknek, amely az ügy tárgyalását az idő előrehaladottságára való tekintettel bizonylatlan időre elhalasztotta.

Nagy sikerrel záródott be a Gazdasági Egyetemi téli tanfolyama Tarnava-Mica megyében. Diciosanmartin. Saját tud. A Gazdasági Egyetemi tanfolyam és lelkiismeretes előkészítő munkájának eredményeként, a megyében eddig két helyen rendezett téli tanfolyamot. Egyiket Gánásin és a másikat Iernuth községben. Mindkét tanfolyam a legnagyobb sikerrel záródott. Előadók voltak: Tempfy János, László János, Dániel Elemér, Debitzky Béla, Molnár Ferenc, Koppány Rezső és Biebert Ferenc. A gazdák mindkét helyen lelkesen látogatták a tanfolyamokat.

* **Nagytakarítás az emberi szervezetben.** Kultúrát emberek feltétlenül szükségesnek tartják, hogy lakasukban bizonyos időközönként nagytakarítást végezzenek, mely alkalommal a felgyülemlett port a legelőtölgő sarokból is eltávolítják. Csak bámulunk azon, hogy mennyi por is gyűl össze ezeken a helyeken, azonban a nagy takarítás után lakásunk világosabb, barátságosabb. Könnyen megérthető, hogy az emberi szervezet is — a belső szerveket, a több kilométer hosszú csőrendszert, — időnkint alaposan át kell öblítenünk, ki kell takarítanunk. Az a tisztítás amit a szervezet maga, természetes úton elvégez nagyon gyakran nem elegendő arra, hogy a betegségek okozó bacillusokat, amelyek a szervezetben felgyülemlenek, eltávolítsa. Különösen a vesék — amelyeknek finom csőrendszerében a bacillusok végzetes pusztítást okozhatnak — szorulnak rá feltétlenül az alapos tisztításra. A szervezet eme „nagytakarítását” Helmitol tablettákkal fázadás nélkül elvégezhetjük. A Helmitol átöblíti, az egész szervezetet, átmossa a belső szervek legfinomabb csőrendszerét is és elpusztítja a betegségek okozó bacillusokat. Az az ember, aki meg akarja előzni a betegségeket, bizonyos időközönként kitarítja szervezetét Helmitol tablettákkal.

Vad helyett a gazdatársát lötte le. Diciosanmartin. Saját tud. Megrendítő szerencsétlenség történt a tarnava-micamegyei Hundorf község határában. Mayer János birtokos a falu melletti erdőben vadászott. Estefelé az egyik bokorban gyanús mozgást hallott és azt gondolva, hogy valami vad van a bokorban — odalépett. Alig hangzott el a lövés, fájdalmas jajgatás hangzott a bokorból. Mayer odasietett és rémülten látta, hogy golyójával egyik gazdatársát, Turk Jánost lötte meg. A szerencsétlen embert lábán érte a lövés, beszállították a síghisórai kórházba, de a nagy vérvesztés miatt életbenmaradásához kevés a remény.

Félholtra vertek egy episcopiai legényt a haragosai. Oradea. Saját tud. A kórház sebészeti osztályán tegnap óta egy több súlyos sebtől vérző fiatal földműveslegényt ápolnak. Fábí Zsigmond episcopiai 28 éves földművest több hasonlókorú fiatalember, akik régi haragosai, megfáradtak és botokkal, dorongokkal agyba-főbe verték. A kórház igazgatósága jelentést tett a csendőrségnek, hogy Fábí Zsigmond állapotát rendkívül súlyos s a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhet. A jelentés vétele után, tegnap este megjelent a kórházban az episcopiai csendőrmester, aki a félholtra vert legényt kihallgatta. Fábí vallomása alapján, ma több lefolytatás történt Episcopian.

Járványos betegségek a bányavidéken. Vulcan. Saját tud. A Jiuul völgyében a koloniális, zsúfolt építkezési mód miatt, ritka az olyan esztendő, hogy valamelyik telepen járványos betegségek fel ne üssék fejüket. Az idén az elmúlt esztendő betegségeinél is sokkal nagyobb arányban lépett fel a járványos betegség. Az európaszerte dühöngő nátházás mellett skarlát és ujabban a kanyaró is dühöng, úgy hogy a sorozatos járványnak már több halálos áldozata is van. A járvány terjedésének megakadályozására előbb Lupeniben, majd most Vulcanban szüntette be a járásorvos az elemi iskolákban az előadásokat.

Február 15-én kezdődik meg Devan az első esküdtzéki ülészak. Deva. Saját tud. Az igazságügyminiszter a devai esküdtzéki első ülészakának elnöke Nicolae Bosie cluji tábla tanácsot nevezte ki. Devan az első esküdtzéki ülészak február 15-től 25-ig, a második július 1-től 10-ig s a harmadik november 15-től november 25-ig tart. Az első ülészakra a 30 esküdtet már kisorsolták. Az első ülészakon Devan hat sajtó rágalmazási ügyet, egy gyilkossági kísérletet, egy gyilkossági ügyet fognak az esküdtzéki előtt tárgyalni. Az esküdtzéki jegyzőjévé D. Nicolaescu devai grefiert jelölték ki.

Baldwin lebeszélte a kenti és gloucesteri hercegeket, hogy meglátogassák Edwardot. Londonból jelentik: A Star úgy értesül, hogy az angol kormány lebeszélte a kenti és a gloucesteri hercegeket, hogy mostanában meglátogassák Ausztriában Windsor Edwardot. A lap szerint a királyi család súlyt helyez annak kidomborítására, hogy a családtagok közötti szíves köteleket a decemberi események nem érintették. Eppen ezért az enszenfeldi látogatást tartották a legjobb módszernek ennek bizonyítására. Baldwinak most mégis sikerült meggyőznie a két fivért arról, hogy a látogatás nem lenne helyénvaló.

KÉRELEM. Racosul de jos-i Jézus Szive temploma befejezése érdekében fordulunk ismétlenül a jó lelkekhez, hogy legyenek segítségünkre szerény adományaikkal. Ha Istennek adunk, önmagunknak adunk! Az Ur Isten fizesse meg kegyes adományait. Szíves adományokat a Rupea lelkészi hivatalhoz kérem. Plébánia hivatal.

A sikos járdán karját törte egy munkásnő. Oradea. Saját tud. Szerdán reggel hét óra előtt súlyos baleset történt a Royal-kávéház előtt. Verzar Sándor Apusului 23. szám alatt lakó munkás felesége, aki mint bejárónő szolgált, a sikos járdán olyan szerencsétlenül csuszott meg, hogy esés közben balkarját két helyen is eltörte. Verzar Sándornét a mentők szállították be a kórházba.

Megalakult a ciuci törvényszék területére a társadalomvédő szervezet

Mercuria-Ciuc. Saját tud. Amint ismeretes, az új büntetőtörvénykönyv: a II. Károly kódex 50. szakasza előírja, hogy minden törvényszék mellett társadalomvédő szervezetet kell létesíteni és ennek keretében minden községben meg kell alakítani ennek a szervezetnek tagozatait. A ciuci törvényszéknél ünnepélyes keretek között alakult meg ez a szervezet. Petre Pasnicu törvényszéki főnök meghívta az összes községek papjait, előjáróit, tanítóit, akik majdnem teljes számban meg is jelentek. Az alakuló gyűlésen résztvevő a teljes bírói kar is. Az elnöklő törvényszéki főnök ismertette a szervezet célkitűzését, melynek feladata lesz a lakosságot olyan irányban nevelni, hogy ne ütközzék össze a törvényekkel és társadalma renddel, vagy ha már ez megtörtént és az illető elvette méltó büntetését, ne legyen kiközösítve a falu társadalmából, hanem éppen szeretetteljes, megértő bánásmód mellett térjen vissza a társadalom hasznos dolgos tagjaként a község közösségébe. Tagjai a tagozatoknak az összes lelképásztorok, előjáró, tanítók és mindazon népnevelők, akik társadalomjavitó feladatok vállalására hajlandók. Meg kell jegyeznünk, hogy ez a szervezet igen szép előrelépés a törvénynek. Méltó arra, hogy ne csak papíron legyen meg hanem gyakorlati hasznát érezzék az arra szorulóknak. Ennek megvalósítása azonban két sarkalatos tételben hajtható végre: *1. a vallásoktatásban a teljes szabadság engedése az elemi iskolák-*

A Kaufmann-Kenyeres ügyében ítéletet hirdetett a bíróság

Lapzártakor jelentik Budapestről: A bíróság szerdán délben kihirdette Kenyeres-Kaufmann Miklós bűnügyében az ítéletet. Az ítélet szerint a vádlottat 12 rendbeli közokirat-hamisítás vétségében mondotta ki bűnösnek, s ezért össz büntetésül 6 havi fogságot és 500 pengő pénzbüntetést rótt a vádlottára. A család vádja alól a bíróság a vádlottat felmentette. Az ügyész súlyosbíttatásért, a vádlott felmentésért fellebbezett.

Orgazda ékszerészeket ítélt el a törvényszék

Satu-Mare. Saját tud. Kedden három közismert satumarei ékszerész orgazdasági bűnperében hozott marasztaló ítéletet a bíróság. A vádlottak: Grosz Bernáth, Grosz Sámuel és Weinberger Salamon, különböző lopott ékszereket vásároltak Tiba Ilona cselédleánytól, akit a bíróság lopás miatt el is ítélte. A vádirat szerint Grosz Bernáth egy arany nyakláncot és briliánsgyűrűt, Weinberger aranykarkötőt és gyűrűt, Grosz Sámuel pedig arany karórárt vásárolt. Weinberger és Grosz Bernáth tagadták a vásár létrejöttét. Sohse látták a lányt. De Tiba Ilona fenntartotta velük szemben a vádat. Grosz Sámuel elismerte, hogy vásárolt, de állítólag megkérdezte, ki az ékszer és miért adja el. A leány azt mondta, hogy anyja súlyos beteg és nincs pénzüik orvosárára.

Galea Nicolae dr vezetőügyész súlyos büntetést kért a vádlottakra. Szerinte az ékszerészek rosszhiszeműen jártak el, mert tudhatták volna, hogy a szegényes külsejű fiatal leánynak csak tilos úton kerülhetett ilyen drága ékszer a birtokába. Példás büntetést érdemelnek azért is, mert az ilyen mentalitású ékszerészek szinte háborítást adnak a lopásra azzal, hogy megvásárolják a zsákmányt.

A bíróság ezután ítéletet hirdetett. Mindhárom vádlottat 2–2 hónapi fogsázbüntetéssel és 1000–1000 lei pénzbüntetéssel sújtotta. Az ékszerészek fellebbeztek az ítélet ellen.

KOLERAJÁRVÁNY LÉPETT FEL AZ AMERIKAI ÁRVIZVESZEDELEM NYOMÁBAN. Newyorkból jelentik: Az amerikai árvízveszedelem egyre nagyobb méreteket ölt. Eddig 138 ember halt az árba. Luisvilleben 260 járványos megbetegedés történt. Albanyban kolerajárvány lépett fel.

től, fel a legmagasabb oktatásig. Alakuljon már kicsi korában a gyermeki lélek az istenfélelemhez, igazságossághoz, tisztességhez, törvény- és tekintélytisztelőhöz és akkor már eleve kizáródik a törvényekkel való összeütközés, vagy legalább is kevés esetekre korlátozódik. *2. községek társadalmi, vallási, gazdasági és közművelődési egyesületei fejtsék ki alapszabályszerű működésüket célkitűzéseiknek megfelelően.* Ekkor elvonják a lakosságot a káros szórakozások bűnös melegágyaitól: a kocsmától, verekedésektől, haragtól, gyűlölködéstől, melyek bűnügyi statisztikai adatok szerint is indítói minden bűncselekménynek.

Le kell szögeznünk azonban, hogy a törvény jószándéku végrehajtására ezidő szerinti nincs meg a kedvező légkör. Iskolai vallásoktatásunk különösen egyes vidékeken sok nehézséggel küzd. Délutáni órákat jelöl ki az állami oktatás és annak időpontjait sem tartja be. A kisebbségek ellen evék óta tartó sajtóizgatások pedig azt eredményezték, hogy az egyházak, alkotmányos és közművelődési egyesületek, gazdasági szervezetek alapszabályszerű működése is számos helyen lehetetlenné van téve a rendészeti hatóságok részéről. Ha tehát a társadalomvédő szervezet jótékony működését és hatását át akarjuk vinni a falusi lakosság körébe: enyhíteni kell a jelenlegi sok rendészeti tilalmat. Különben a törvény szép elgondolása csak írott malaszt marad. (a. i.)

KÖZGAZDASÁG

A kartell íóvoltából

Felszöknek az árak az épületfa és az asztalosáru piacán

Az asztalosok körében nagy a panasz, mert a fakereskedők az épületfa és asztalosáru árát ismét felemelték. Két esztendő előtt, amikor a fakereskedők még nem voltak kartellben, az elsőrendű fenyőfaáru köbmétere 1400, a harmadrendűé pedig 800 leibe került. Két esztendő előtt megcsinálták a kartellt, amely azóta állandóan emeli az árakat. Ma már a harmadrendű fenyőfaáru köbmétere 2200 leibe kerül. Ugyancsak állandóan emelkedik a furnir ára is. Két esztendő óta a különböző furnirárú drágulása 30—60 százalék. Leginkább drágult az úgynevezett zárólemez, amely nél-

kül az asztalosipar el sem képzelhető. A drágulás részben az export okozza, mert a külföldnek igen sok asztalosárura van állandóan szüksége és azért mind erős valutával fizet. Ardealban a termelőnél egy köbméter elsőrendű fenyőáru 460 lei. Ennek vasuti fuvardíja a Banatig 200 lei. Ezzel együtt tehát mindössze 660 leibe kerülne. Timisoarai asztalosmesterek már igyekeztek maguknak Ardealból fenyőárut szerezni, azonban a kartellszerződés értelmében a termelő nem adhat el magánkézen.

Az egész országban erősen fel- lendült a pénzpiacok forgalma

Hitelt kínálnak a vezető pénzintézetek. — A lei árfolyama Págában emelkedett

A nemzetközi devizapiacokon az elmúlt két folyamán csendes volt az üzlet; az egyes valuták árfolyamaiban alig mutatkozott számottevő eltérés, kivéve a svájci frankot, amely az egész héten át lánghabb volt és ennek megfelelően a zürichi árfolyamok egy árnyalattal magasabbakká váltak. A svájci frank kisbérmérvű lánghulását a svájci valutakiégénylítő-alap intervencióival magyarazzák. Zürichben a font 21.40-re, a dollár 436.75-re, a hollandi forint 238.90-re javult, az olasz lira 22.95, a libabankjegy 20.10—20.50, a márka hivatalosan 175.40, a pengő 85.75, a csehkorona 15.23, a lei hivatalosan 3.25.

A középeurópai valuták árfolyama alig változott, a pengőbankjegy 80—80 és fél, a schilling 78.60, a csehkorona-bankjegy 13.20—13.50, a zürichi magánforgalomban. A libabankjegyek árfolyama alig változott a külföldi magánforgalmakban. A zürichi magánforgalomban 2.35—2.45-ös, a párizsi magánforgalomban 12.20—12.50-es árfolyamon jegyzik. Bécsben a kompenzációs lei jegyzése még mindig szünetel, informatív magánforgalmi árfolyama 3.91—3.95.

Prágában 16.60—16.90-re emelkedett a libabankjegyek árfolyama, míg a hivatalos kuringárfolyam 20.90—21.10.

Turdamegyei utépitések. Saját tud. A svéd utépitő társaság által végzett nagyarányú állami utépitések a napok óta tartó magasfokú hideg miatt a turdamegyei utzakaszokon is megszűntek. A Cluj és Turda közti utvonalon a Bitumenburkolat utépitési munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy a tavaszon azokat már be is fejezik, de hosszabb időt vesz majd igénybe az alba-iuliai és a sibui utvonala kiépitése. A tél idő alatt az átépítés alatt levő utzakaszokra teljes üzemmel hordják ki az anyagot s a munkaföldművelésügyi minisztérium engedélyje alapján kezdve folytatják.

Búza 440—445 lei. Az oradeai Mezőgazdasági Kamara a terménypiac áráiról az alábbi hivatalos jelentést adta ki: Búza 440—445, rozs 350, tengeri 240—250, árpa 310—320, zab 310, bab 500—560, napraforgó 550, tökmag 650, széna 110—130, lóhere-lucerna 180—200, szalma 35—40 lei. A kóvér sertés ára az elmúlt hetipiacon 19—22 lei között mozgott.

**Olvassátok és teriesszétok
a Magyar Lapok-at!**

A Banca Naționala az elmúlt héten az összes hivatalos árfolyamokat változatlanul hagyta. A szabadforgalmi devizákban az üzlet megélénkült az elmúlt hét folyamán, márkában a kínálat fokozódott, aminek hatása alatt a márka árfolyama 37.10—37.25 leire lánghult, a csehkorona 4.65—4.70 leire, az olasz lira 6.65—6.70 leire, a pengő 26.30—26.80 leire szilárdult, a kompenzációs schilling változatlanul 25.80 lei.

A bucaresti magánforgalomban az árfolyamlemorzsolódás megállt, a kínálattal szemben most már megnövekedett a kereslet. A bucaresti pénzpiacban az élénkülés nagyobb lendületet vett. A vezető bank hitelkínálataira most már intenzívebben jelentkeznek a hitelkereslet és a jelenlegi holtzezonhoz viszonyítva számottevő forgalom bonyolódik le. Az előző hetekkel ellentétben valamivel élénkebbek a külkereskedelmi finanszírozások is. A fővárosban a kamattételek változatlanok. A vidéki városokban is élénkülés tapasztalható a hiteléletben. Az ország bankkörei nagy érdeklődéssel várják a Banca Naționala közgyűlését, amelyen a Jegybank vezetősége programot ad a hitellelet helyreállítására irányuló akcióval kapcsolatban.

Téli kigazdaegyetem az Eriulmelléken. Sacueni. Saját tud. Mint ismeretes az E. G. E. a földművelésügyi minisztérium engedélyje alapján az ország több részében gazdasági tanfolyamokat rendezett a magyar kigazdak részére. Bihar megyében az Eriul mellékén a 8500 lakosú Biosig nagyközségben folyó hó 11—23-ig tartottak ilyen kigazdaegyetemet. A tanfolyamnak 24 magyar kigazda-íjű hallgatója volt, akik a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták az értékes és minden gazdasági szempontra kiterjedő előadásokat, melyeket két héten át egész nap tartottak. A tanfolyam vezetője Halper Lajos okl. gazda, a növénynevelésről, Bartsch Sándor tanár a gyümölcsstermelésről, Corbutiu Joan mezőgazdasági kamarai igazgató a talajművelésről, Bálint Ferenc okl. gazda a takarmányozásról, a kigazda irtásbeli tennivalóiról, Rautz Lajos vincellériskolai tanár a méhészetéről, végül Fabricius Imre járási főállatorvos az állategészségügyről. A rendszertől s állattenyésztésről tartottak értékes elméleti és gyakorlati előadásokat. A tanfolyam végén általános nagy érdeklődés mellett vizsgálatot tartottak, amelynek elnöke Bartos Adorján nyug. salárdi főszolgabíró volt. A vizsga kitűnően sikerült s ennek elismerésül minden hallgató bizonyítványt kapott. Amint értesültünk február hó 1-től Bihar nagyközségben nyílik meg hasonló tanfolyam és sacueni járási székhelyre csak a jövő évben kerül sor.

Két hét alatt háromszor emelték áraikat az angol gyapjuszövet- gyárak

Londonból jelentik: Az elmúlt héten a londoni gyapjuaukción az összes gyapjufajták ára átlagban 15 százalékkal emelkedett. A gyapjuszövetgyárosok ezt természetesen azonnal eszkomptálták és az elmúlt hét alatt immár háromszor is emelték áraikat. A gyapju-drágulás kifejezésre fog jutni a posztógyáraknak a téli szezonra készített áruinál is.

Egyelőre azonban belföldön még a tavaszi áruk szállítása és az utánrendelések gyűjtése folyik.

Felöltő anyagokban ismét a börberri fog dominálni. Ruhaszöveteknél a kamgarnyagok az eddiginél szélesebb csíkozással, némi színes effektűvel készülnek, a seviót anyagok, amelyeknek forgalma továbbra is erősen emelkedik, az eddiginél változatosabb és élénkebb színárnyatokban készülnek.

Mint kisiparos fizetett adót, de a pénzügy megállapítása szerint negyvenötmillió exportot bonyo- lított le

Timisoara. Saját tud. A pénzügyigazgatóság Tickmann Mendel szücs ellen adóvizsgálatot rendelt el. Tickmann, mint kisiparos, az adózás tekintetében a patenta fixába volt besorozva, időközben azonban a kincstár tudomására jutott, hogy nemcsak iparos, hanem exportőr is. 1934 óta ugyanis nagyarányú kivitel bonyolított le Csehszlovákiával és Magyarországgal. Az adóvizsgálat során megállapították, hogy a szücsmester negyvenötmillió értékű szörme- és prémáruat exportált. A pénzügyigazgatóság erre engedélyt kért az ügyészségtől, hogy a pénztételekben, melyekkel Tickmann dolgozott, megállapíthassa ennek átutalását és forgalmi adatait. Ily módon megkapta a pénzügyigazgatóság a bankoknak Tickmannra vonatkozó könyvkivonatát. Most készítik az adókihárítási iratokat. Hir szerint hatalmas összegű adóbírságot vetnek ki Tickmann Mendelre.

Az új ipartörvény alkalmazása

Turda. Saját tud. Az életbelépett új ipartörvényből eredő gyökeres változások tudvalevőleg a kisiparosokat érintik és érdeklik legközelebb. A törvény által bevezetett reformok a kézműiparosok jövőjét és létalapjait szervesen befolyásolják. Igen fontos tehát, hogy az ipari élet vidéki, helyi szervei egyesült erővel segítsék át a kisiparosságot az új rendszer változtatásainak és kívánalmainak kezdeti nehézségein. Leginkább a munkakamarák kötelezettsége ezt a feladatot közmegegyezésre betölteni. De intenzíven kell foglalkozniok e probléma megoldásával főképp a városok iparostársadalmi alakulatinak is, melyek mindenkor védő és segítő szervei a kisiparosságnak.

Ezt az időszertű feladatot tüzte működési céljával az Országos Kisiparos Szövetség turdai tagozata is, mely tagjai sorában egybefoglalja Turda összes kisiparos mestereit. Ez a szövetség e hó 31-én délután Turdán nagyfontosságú közgyűlést fog tartani, melynek a szokásos évi beszámoló mellett legkiemelkedőbb tárgya lesz az a szélesvonalú munkaprogram, mely az új ipartörvény minél emberségesebb alkalmazását s e téren a kisiparosok szélesvonalú védelmét öleli fel. Turda iparosai nagy érdeklődéssel készülnek a nagygyűlésükre.

Ph. Bollome:

Az orvosok

cimű világhírű regénye a könyvpiac legnagyobb sikere.

Ara: 126 lei és portó.

Mearendelhető könyvosztályunknál.

SPORT

Románia sibajnokságainak részletes műsora

Románia 1937. évi sibajnokságait Dorna-Vatrán és Predealon tartják meg. A részletes műsor a következő:

Január 31-én Dorna-Vatrán: 4×12.5 kilométeres staféta, férfi, női és ifjúsági lesikló bajnokság.

Február 1-én Dorna-Vatrán: férfi, női és ifjúsági szlalom bajnokság.

Február 2-án Dorna-Vatrán: 18 kilométeres sifutó bajnokság, 8 kilométeres ifjúsági bajnokság.

Február 7-én Predealon: siugró bajnokságok.

Húsvéti torna — bonyodalmakkal

A Ripensia Budapesten játszik

Budapestről jelentik: Bécs és Budapest között érdekes bonyodalom keletkezett, mert mindkét főváros vezető egyesülete egészen elsőrendű műsorral akart húsvéti tornát rendezni. Budapesten a Ferencváros, az Újpest, Ripensia és Jugoszlávia bevonásával tervezett körmérkőzést, míg Bécsben az Austria a rendező.

A bécsi egyesület a Spartát, a Hungáriát és a Rapidot hívta meg. Közben a multak tapasztalatain okulva a Ferencváros rájött arra, hogy anyagilag jobban jönne ki, ha Bécsbe hív-

nák meg. A Hungária is támogatta a Ferencváros tervét és ahhoz a feltételhez kötötte bécsi játékat, ha a Sparta helyett a Ferencváros vesz részt a tornán. Hosszas tárgyalások után a bécsi csapat lemondott a Sparta meghívásáról és így a két nagy budapesti egyesület játszik húsvétkor az osztrák fővárosban.

Ezek után Budapest húsvéti műsora is módosult olyképpen, hogy Újpest csapata veszi át a rendezést, meghívja a Ripensiat, a Jugoszláviát és a Phöbust.

CAO—Crisana vegyes—R. C. Strassbourg 1:1 (1:0). Az oradeai vegyescsapat második turamérkőzéséről most érkeztek részletek. Bodola vezető gólját csak nehezen tudta egyenlíteni a sokszoros válogatott Keller. A tura csapat jó kritikát kapott. Különösen Kovácsot, Bodolát, Szókit, Kocsist és Davidot dicsérik.

ÖTVENHÉTMÉTERES SIUGÁS A BOLNOKI SÁNCON. Brasovból jelentik: Vasárnap újabb próbaversenyt tartottak a brasovi turista-egyesület újonnan épített bolnoki ugrósáncán, amely az ország legjobb ugrósáncának bizonyult. A hivatalos ellenőrök jelenlétében Dressnandt brasovi siversenyző 57 métert ugrott, ami tíz méterrel nagyobb a hivatalos rekordnál.

H. C. Bragadiru—CS Ciuc 1:0 (0:0, 1:0, 0:0). Mercurea-Ciucról jelentik: A fővárosi csapat nagyküzdelem után győzött a Nemzeti Bajnokság küzdelmei során.

FEBRUÁR HETEDIKÉRE HALASZTOT-TÁK ROMÁNIA MŰKORCSOLYÁZÓ BAJNOKSÁGAI. Bucarestből jelentik: Az ország korcsolyázó szövetség az eredetileg január 31-re Brasovba kitűzött műkorcsolyázó bajnokságokat a cernauti és brasovi kerületek kérésére egy héttel későbbre, február hetedikére elhalasztotta. A műkorcsolyázó bajnokságok időpontja tehát: február 7. Brasovban.

Elindult a „csillagtúra” első csoportja. Palermóból jelentik: Kedden elindult a Monte-Carlo csillagtúra mezőnye. Palermóból a Monte-Carlotól legmesszebb fekvő városból indult el az első csoport. Két román versenyző startolt Palermóból: a tavalyi győztes Cristea Ford gepen és Zamfirescu Hutshis kocsin. Összesen 17 nemzet versenyzői indulnak az idei csillagtúrán, köztük Románia hat versenyzője.

Kész a magyar főiskolás válogatott. Budapestről jelentik: Öszeállították a magyar csapatot, a főiskolai téli világbajnokságra, melyet Zell am Zeeben tartanak meg. A magyar csapat tagjai: Terták, Kertész, Imrédy Magda és az Imrédy—Kertész-pár műkorcsolyázók. Bácskai gyorskorcsolyázó, Deczky és Csik sielők és a légkorong csapat.

TORRANCE SIKERE AZ ANGOL FŐVÁROSBAN. Londonból jelentik: Torrance volt amerikai atléta, aki 17.40 méteres eredményével ma is súlydobjó világrekorder. Londonban mint hivatalos ökölvívó nagy sikerrel szerepelt. Vasárnap Müller nehézsúlyú bajnok ellen már az első menetben kiütéssel győzött az „elefánt bébi” — ahogyan az olimpián becézték.

Admira—Jugoszlavia 4:0 (2:0). Belgrádból jelentik: A bécsi bajnokcsapat keleti turájáról hazatérőben játszott a jugoszláv fővárosban és könnyen győzött.

Katonaság őrzi az amerikai autógyárakat

az egyre tartó, nagyszabású gépkocsi sztrájk következtében. Képünkön a nemzeti gárda őrsége látható egyik nagy gépkocsi gyár előtt

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépé a. Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.

Megjelent!

A szövetség szervezéséről szóló törvény

Az érvényben levő teljes román szövettel, magyar fordításával és tartalomjegyzekkel.

Kiadta és fordította:

Dr. Borbély Lajos, ügyvéd

Ara 125 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb aprohirdetés Ara 20 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Egy jókarban

levő íróasztal, egy nagy kétajtós, fiókos szekrény eladó. Oradea, Str. Alexandri 51, jobbra az első ajtó.

Egy jókarban

pénzgyűjtemény eladó. Parochia Rom. Catolica, Ineu, Jud. Arad.

Eladó

magánházak, bérházak, 32. 40, 110 holdas birtokok. Popovics iroda, Oradea, Vlahuța 6.

Eladó

cca egy és félholdas prima gyümölcsös és kertészet, kitűnő karban, kétszobás, fürdőszobás, parkettás urilakással, villamos megállótól 10 percre, vasutállomáshoz két percre. Átadható azonnal. Cím a kiadóban.

MAGAS

árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Hibátlan

keleti perzsa szőnyeg eladó. Hegedüs Ottó, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand No. 1.

BUHA OLMOT a Széchenyi téren vesz a Szent László nyomda Rt. Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.

Oktató

Láposy Ernő

zenetanár tanít hegedut, zongorát, zeneelméletet. Str. Simeon Stefan 20. sz. Oradea.

Német- és francia

nyelvtanítás valamint magyar- és német gyorsírás. Megfelelő számú jelentkező esetén külön kereskedelmi szaktanfolyam. Könyvvel, levelezés, gépírás, stb. felőlével. Stepanek tanár. Oradea, Str. Andrei Muresan 10. sz.

Lakás

Kiadók

központban egy, kettő és háromszobás lakások. Dr. Bozsodi, Oradea, Str. Pavel.

Kétszobás

udvari lakás mellékhelyiségekkel kiadó. Oradea, Str. Moldova 38.

Butorozott

parkettes' szoba, zongora, fürdőszoba, használatilag magános urinó vagy tisztviselőnek kiadó. Oradea, Str. Aurél Vlaicu 33.

Különféle

Figyelem!

Preciz ora javítások Tarjan szaküzletében, Használt orakat veszek. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 8. szám.

Ha elegáns,

tartós és szép cipőt akar venni, úgy keresse fel az „Apolló” cipőszalont. Oradea, Bulev. Reg. Ferd. 12. Apolló-palota.

Házasság

50 év körüli férfi önálló kereskedéssel bíró, házasság céljából megismerkedne egy fi-nomlelkűvel, hozzáillő vallásos nővel, özvegy-asszony is lehet, akinek némi vagyona van a kereskedésben is segítene férjének. — Fényképes levelet a kiadóhivatal továbbít „Szerény igényű” jelleg alatt.

Alkalmazás

Nyugdíjast

keresek gazdahelyettesnek Oradeán, ki lakással, háztartással bír és gyümölcsöshöz, szőlőhöz legalább valamit ért. Ajánlatot kiadóba „Mellékkereset” jellegre kérek.